

MENJAVA S TUJINO V PRVIH PETIH MESECIH

Ob boljši notranji organiziranosti bi več izvozili

Iskra je v prvih letošnjih petih mesecih izvozila za dobrih 80 milijonov dolarjev, od tega na konvertibilno področje za 66,5 milijonov, na klirinško pa 14 milijonov dolarjev. Celotni izvoz je precej pod načrtovanimi, zlasti na račun zaostajanja klirinškega izvoza, saj je bil le-ta kar za četrtino manjši, kot v enakem obdobju lani. V obdobju januar-maj je Iskra uvozila za nekaj več kot 35 milijonov dolarjev in tudi ta vsota je nižja od lanske. Prednjačil je konvertibilni uvoz z 31,5 milijoni dolarjev. Od te vsote je odpadlo na uvoz opreme 2,4 milijona dolarjev, kar je le 9% letnega plana.

V zunanjetrgovinski temeljni organizaciji Iskre Commerce imajo najnovejša podatke, po katerih ima Iskra letošnji izvozni načrt pokrit že 75-odstotno. Med posameznimi proizvodnimi organizacijami se ta naročila razlikujejo, manj kot 60-odstotno pokritost pa nima nihče. Na tej spodnji meji so Kondenzatorji in Zmaj.

V prvih petih mesecih so bili tudi izvozni rezultati različni med posameznimi delovnimi organizacijami. Najslabše sta na tuje prodajali Telematika in Avtomatika, v primerjavi z letnim planom pa je precej zaostal tudi ISEZ. Zgodilo se je tudi to, da so Telematika, Kondenzatorji, Zmaj, ISEZ in ERO izvozili v prvih petih mesecih manj, kot v enakem obdobju lani.

Za vzroke neizpolnjevanja letošnjega izvoznega načrta smo zaprosili direktorja zunanjetrgovinske temeljne organizacije v IC Miloša Resnika. Tole je poudaril: „Občutek imam, da pri njeni pri izvozu še do večje zmede, kot je bila in da se vrsta ljudi ukvarja z malogami, za katere so zadolženi drugi. Pri nas v izvozu imamo občutek, da se naši komercialisti bolj ukvarjajo s problematiko preskrbljenosti s surovinami, v proizvodnih delovnih organizacijah pa bolj s pridobivanjem prodajnih naročil, kot pa s

tem, da bi proizvodnja normalno tekla.

Vzrokov je več. Eden je tudi v tem, da v Iskri še vedno nismo realizirali ideje o tako imenovanih branžnih koordinatorjih. Problem ni enostaven, rešiti pa ga moramo enkrat za vselej. Lahko naštejemo številne primere, ki so odraz skrajne neorganiziranosti, najhujše pa je to, da se stanje ne zboljšuje, pač pa še slabša.

Prepričan sem, da se bomo morali prav zato v Iskri ponovno dogovoriti o delitvi dela enih in drugih pri izvajanju tržne funkcije, vse to pa z namenom, da ne bo še naprej prihajalo do različnih prepletanj.“

Omenili smo že, da je Iskra v prvih petih mesecih uvozila za 35,6 milijona dolarjev, kar pa je zaenkrat šele ocena. Ta številka predstavlja slabo četrtino letnega načrta in je celo za 7% manjša kot v enakem obdobju lani. Skrajno nevzpodbuden je tudi podatek o uvozu opreme, saj smo jo uvozili le za 2,4 milijona dolarjev.

„Kljub celi vrsti administrativnih težav in ovir pri uvozu opreme“, poudarja direktor Miloš Resnik, „je tako nizka uvozna številka bolj posledica pomanjkanja sredstev in pomanjkanja projektov v Iskri. Prepričan sem, da bi v primeru, če bi imeli sredstva in pro-

jekte, znali z bolj agresivnim nastopom priti tudi do dovoljenj.

Glede uvoza repromateriala pa moram povedati, da se nam razmere pri organiziranosti tega dela nabavne funkcije slabšajo. Nam v Iskri Commerce se dogaja celo to, da nam nekatere proizvodne organizacije v mesecu dni po šestkrat in celo sedemkrat spremenijo specifikacije potrebnega uvoza za proizvodnjo za izvoz.

Mednarodno veljavnih dobavnih rokov se pač ne da čez noč spremeniti, zlasti pa ne po tistih cenah, po katerih je Iskra pripravljena uvažati.“

Do konca letošnjega prvega polletja je ostalo le še dobrih štirinajst dni. V Iskri Commerce ocenjujemo, da bomo v letošnjih prvih šestih mesecih izvozili za 105 milijonov dolarjev. To je za okoli 9% več kot v lanskem prvem polletju. Konvertibilnega izvoza naj bi bilo približno 81 milijonov dolarjev. S tem bi letni plan uresničili 44%, konvertibilni izvoz pa bi bil v tem primeru kar za tretjino višji od lanskega v primerjalnem obdobju.

Po teh ocenah naj bi na klirinško tržišče izvozili za 23,7 milijonov dolarjev. To je 15% manj kot v prvih lanskih šestih mesecih in le 29% letnega plana.

V Iskri Commerce računamo, da bomo v Iskri v prvem polletju uvozili neke med 42 in 43 milijoni dolarjev, kar je precej manj kot smo načrtovali pa tudi manj kot je znašal lanski uvoz.

Lado Drobež

V ZAJČJI DOBRAVI BO NASTOPILA TUDI FOLKLORNA SKUPINA »SEMIŠKA OH CET«

Ali veste, da se Iskrina tovarna kondenzatorjev v Semiču ponaša z eno najbolj uspešnih slovenskih folklornih skupin? In ta skupina bo 30. junija nastopila na prireditvi ob dnevu Iskre.

Folklorna skupina Semiška ohcet je prvič nastopila že leta 1922, in sicer na folklornem festivalu v Ljubljani. Med vojno je njeno delo zamrlo, po vojni so imeli nekaj nastopov, resneje pa so z nastopili leta 1959. Od takrat redno nastopajo na vseh večjih prireditvah, že po tradiciji pa plešejo na vsakoletnem jurjevanju v Črnomlju. V Sloveniji so doslej že večkrat gostovali v Novem mestu, Ljubljani, Kamniku, Postojni, Črni na Koroškem in drugod. Nastopili so tudi že v Zagrebu, Karlovcu, Sisku, v Banjolah pri Pulju, Vinkovcih, Bosanski Krupi in na Ohridu.

Folklorna skupina — v njej so v glavnem Iskraši iz Semiča — je za svoje nastope prejela številna priznanja in diplome. Pred štirimi leti je kot predstavnik Jugoslavije nastopila tudi na mednarodnem folklornem festivalu na Poljskem, kjer je prejela bronasto odlikovanje.

In kaj nam bo Semiška ohcet, ki deluje v okviru Kulturno umetniškega društva Jože Mihelič z zaplaseda in zapela v Zajčji dobri? Odločili so se za devet kol, in sicer: Bodimo veseli, Pobelelo polje, Carska kasa, Seljančica, Šotiš, Hruške, jabuke, slive, Zumberačko kolo, Lepa Anka in ob koncu kolo z nazivom Abraham, ki je kot nalašč za ustvarjanje dobrega razpoloženja.

Po koncu nastopa na odru bodo Iskrini folkloristi nastopili tudi med gledalci in lahko se jim boste pridružili.

Vodja skupine Semiška ohcet je Franc Šprajcar, skupina šteje 30 plešalk in plešalcev in toliko jih bo nastopilo tudi v Zajčji dobri. LD

V sredo, 6. 6. 1984 je obiskal Iskro član predsedstva CK ŽKI Jure Bilič ter si ob tej priložnosti ogledal proizvodnjo DO Mikroelektronike, predstavniki Iskre pa so gosta seznanili s poslovanjem, z izvoznimi rezultati, povezovanjem Iskre s sorodnimi organizacijami v Jugoslaviji in uporabo mikroelektronike v jugoslovanski industriji. Nadalje je beseda stekla še o nujnostih, ki bi jih morali ukreniti, da bi se povezovalje elektronske industrije še povečalo tako, da bi z učinkovitejšo delitvijo del lahko dosegli boljše poslovne rezultate in predvsem izvozne možnosti.

Koordinatorji ZK o aktualnih vprašanjih

Težak likvidnostni položaj Iskre, projekt McKinsey in trenutna gospodarska problematika v Iskri so bile teme, ki so bile v središču pozornosti sestanka predsednikov akcijskih konferenc ZK delovnih organizacij in sekretarjev koordinatorjev.

Na torkovem informativnem sestanku predsednikov akcijskih konferenc ZK v Iskrinih delovnih organizacijah in sekretarjev koordinatorjev je o likvidnostnem položaju v Iskri poročal direktor Interne banke Fabio Škopac. V zvezi s poslovno politiko na denarnem področju se je najprej dotaknil investicijske dejavnosti. Kot je dejal, je zanjo značilna izredna razdrobljenost investicijskih sredstev, ker imamo v Iskri vse preveč majhnih projektov, ki pa ne vodijo k prestrukturiranju proizvodnje. Pereč problem je tudi v tem, da slonijo Iskrine investicije vse preveč na tujih virih — 65% — odplačevanje tujih posojil pa nam seveda zmanjšuje lastno akumulacijo.

Poudaril je, da bomo lastno akumulacijo povečali le z visoko rentabilno proizvodnjo in tako tudi zagotovili socialno varnost, čeprav zdaj še vedno ponekod prevladuje miselnost, da se morajo stroji vrteti za vsako ceno.

Podrobno se je dotaknil tudi Iskrinega deviznega poslovanja. Zaradi velike zadolženosti v tujini mora Iskra vsako leto odšteti tujini neke med 23 in 28 milijoni dolarjev in nam te obveznosti do tujine še kako zmanjšajo že tako okrnjeni devizni zaslužek. Fabio Škopac je ob tem poudaril, da nam za uravnovešanje naše devizne bilance vsako leto primanjkuje med 40 in 50 milijoni dolarjev. Ta problem rešujemo v Iskri z fiksnim nakupom deviz, z zadolževanjem pri uvozu repromaterialov itd.

Nič manj problematična ni dinarska likvidnost v Iskri. Najhujša je v Telematiki in Široki potrošnji, delno pa tudi v Avtomatiki. Ob tem je direktor Škopac navedel več podatkov o velikanskem zalozah repromaterialov v skladiščih Iskrinih tovarn. Pri mnogih zalozah gre za mrtev kapital.

Udeležencem informativnega sestanka je govoril tudi o predvidenih spremembah v letošnjem drugem polletju tako na deviznem kot dinarskem področju. Gre za več korenitih sprememb, ki bodo še kako vplivale na naše poslovanje. Pri tem bomo morali v Iskri nameniti dosti več pozornosti veliki zadolženosti do zunanjih partnerjev pa tudi notranji zadolženosti med posameznimi Iskrinimi kolektivi.

V nadaljevanju je vršilec dolžnosti člana KPO SOZD Iskra za organizacijo Vito Osojnik seznanil udeležence informativnega sestanka s projektom McKinsey.

V uvodni obrazložitvi, zakaj se je Iskra odločila za pomoč in sodelovanje s tem svetovno priznanim podjetjem je Vito Osojnik poudaril, da priprava razvojnih načrtov Iskre do leta 2000 terja, še posebej v zaostrenih pogojih gospodarstva doma in v svetu, kar najbolj vsestransko in objektivno obdelavo. Ker Iskra stremi, da bi že v bližnji prihodnosti, nekako leta 1990 izvozila kar polovico svoje proizvodnje, je prav, da svoje razvojne načrte ovrednoti z merili svetovnega tržišča in gospodarstva.

Po daljšem premisleku, pa tudi zbiranju možnih partnerjev, se je Iskra odločila za eno največjih svetovnih firm na svetu — za McKinsey. Ta firma ima svojo centralo v Združenih državah Amerike, v New Yorku, svoje sestrške firme pa ima po vsem svetu. Iskra se je za McKinsey odločila tudi zato, ker je ta firma zelo uspešno sodelovala že v treh projektih, ki jih je izdelala za SOZD Energoinvest. To, da je McKinsey sprejel Iskrino prošnjo, pa je tudi izredno veliko pa tudi odmevno priznanje Iskri sami, kajti znano je, da McKinsey sodeluje oziroma točneje dela samo za velike in ugledne firme v svetovnem merilu.

Stabilizacijsko varčevanje je Iskra narekovalo precej omejen dogovor o sodelovanju, ki obsega takojmenovano prvo fazo. V tej fazi se skupina štirih strokovnjakov McKinseya seznanja z Iskro, saj je zelo prizadevna Iskrina skupina zanje pripravila doslej že čez 600 strani primerno zbranih in preverjenih podatkov, večinoma tabel. McKinsey bo že v začetku julija pripravil izhodiščne ugotovitve in priporočila ter jih tudi predstavil Iskri.

Ugotovitve in priporočila te priznane firme bo Iskra koristno uporabila kot pripomoček pri določanju in razvrščanju ciljev in razvojnih načrtov. Najverjetneje se bo Iskra z McKinseym dogovorila še za več ožje opredeljenih nalog, zlasti na področju urejenosti delovanja in mednarodnega poslovanja.

Zasedanja se je udeležil tudi predsednik KPO SOZD Iskra Boris Lasič. Spregovoril je o trenutnem gospodarskem položaju Iskre ter poudaril, da proizvodnja v Iskri relativno dobro teče, da na domačem tržišču prodajamo nad načrtovanim, „izvoz pa nam ne gre in ne gre“. Ob tem je kritično ocenil, da smo za neuresničevanje izvoznih nalog krivi predvsem sami zaradi neurejenosti in nereda. „Res imamo probleme z nabavo repromaterialov, še huje je pa to, da nekateri v Iskri sploh ne vedo, kaj imajo v skladiščih, ki so ponekod polna nad vsako razumno mejo“, je dejal Boris Lasič.

Obširno se je dotaknil tudi prestrukturiranja proizvodnje v Iskri. V zvezi s tem je podčrtal, da v Iskri ne smemo vlagati le v nove tovarne, v novo opremo, v nova tržišča, pač pa tudi v ljudi, v prestrukturiranje kadrov, kajti Iskra bo že v bližnji prihodnosti potrebovala vse več ljudi s srednjo, višjo in visoko izobrazbo.

Lado Drobež

Upoštevali navodila in predpise

Te dni naše časopisje in televizija precej poročata in pišeta o ekoloških problemih v Semiču, kjer naj bi naša tovarna zadrževala vodno zajetje rečice Krupa. Kako je v resnici s tem problemom, smo naprosili predsednika KPO DO Iskra Kondenzatorjev Semič ing. Vlada Zorca, za izjavo in povedal nam je naslednje:

„Poročilo o domnevni ekološki katastrofi v TV dnevniku 11. junija je bilo za vse nas v semiški Iskri alarmantno, ker dosedaj resnično nismo čutili nobene ogroženosti. Proizvodnjo kondenzatorjev, ki uporablja kot impregnirani PCB, smo začeli leta 1962. Takrat je bil to edini impregnirani, ki je uporabljal ves svet brez izjeme.

Žačeli smo s pentaklorifenilom. Toda že 1969. leta smo ga zamenjali z najnižje kloriranim diintriklorobifenilom. V tem času ni bilo še nobenih odkladij niti od naših zdravstvenih služb in tujine o nerazgradljivosti uporabljenih materialov.

Zato smo odpadne materiale odlagali na deponije v neposredno okolico tovarne, v okviru tovarniške ograje, in lahko rečem, da za vse deponije natančno vemo, kje so. Glede na kraski teren ni čudno, če so se pojavili ostanki impregniranih v sedimentih in izviru vode.

Kakor hitro pa je bilo 1976. leta od Evropske ekonomske skupnosti dato priporočilo, naj se poliklorirani bifenili uporabljajo v zaprtih sistemih in ne odlagajo v naravo, smo to upoštevali. Ostanke impregniranih smo vrabili proizvajalcem. Res pa je, da so materiali, ki so bili pred tem časom odlagani v deponije, prodrli v podtalnico.

NA SVIDENJE 30. JUNIJA
V ZAJČJI DOBRAVI

Premalo enotni v ZK

V sredo in četrtek, 13. in 14. junija, je bila v Beogradu 13. seja CK ZKJ, na kateri je imel uvodno besedo član predsedstva CK ZKJ Alii Shukrija in je v njej med drugim poudaril, da imajo spopadi med samoupravljanjem in etatizmom čedalje bolj značilnosti revolucionarne borbe za uresničevanje neodtujljivih pravic delovnih ljudi.

Ljudje, zlasti delavci, vse bolj odločno zahtevajo, naj bo ZK odločnejša, in enotnejša v boju proti slabostim v naši družbi.

Nasprotniki socialističnega samoupravljanja vse pogostejše zahtevajo dvojje: eni vračanje na večstrankarski sistem oziroma v kapitalizem, drugi pa na državni socializem in unitarizem.

Obveznosti do tujine moramo redno izpolnjevati, pri tem pa moramo imperativno zagotoviti ohranitev naše suverenosti.

Nihče v ZK se ne sme sklicevati na program, ustavo, zakon o združenem delu, v praksi pa delati, kot da vsega tega ni...

Smo v položaju, ko ne smemo več odlagati z razčiščevanjem vprašanj, v katerih obstaja neenotnost v ZK.

ZK lahko opravlja vodilno vlogo le idejno in akcijsko enotno. Te enotnosti pa je sedaj premalo.

ZK v republikah in pokrajinah so za svoja dejanja odgovorna članstvu ZK v svojih republikah in pokrajinah, kot tudi celotnemu članstvu ZK Jugoslavije. Druga zahteva se premalo uresničuje.

Bistvo demokratičnega centralizma je: najširša demokratična razprava v kreiranju sklepov in stališč in trdna enotnost pri uresničevanju sprejete ga.

Številne organizacije in vodstvo ZK še delujejo po starem, njihovi člani ne uresničujejo partijskih nalog v institucijah političnega sistema.

Premalo so med ljudmi, tam, kjer se vsak dan bje bitka za samoupravljanje in vpliv delovnih ljudi.

Prizadevanje za sprejem delavcev v ZK ni statistično, pač pa bistveno idejno-politično razredno vprašanje.

Naš boj spremljajo vse bolj odkriti in predrzni napadi na vse pridobitve in cilje samoupravnega socializma.

ZK se mora odločneje spopasti s pojavi nihilizma.

Za ZK ni najbolj pomembno to, koliko članov ima, pač pa to, kakšni ljudje so v njenih vrstah.

Pogosto poudarjamo odločenost, da bomo nadaljevali po Titovi poti. Če hočemo to uresničiti, moramo hoditi po tej poti na Titov način — vztrajno, odgovorno, energično, dosledno in ustvarjalno.

RAZGOVOR S STROKOVNO SODELAVKO TOZD BII TONČKO ZADEL

Predstavitev modela za minulo delo

„V okviru projektne naloge z naslovom minulo delo, za katero je TOZD Biro za industrijski inženiring sklenil pogodbo s SOZD Iskra, smo izdelali več variant za oblikovanje in delitev sredstev za osebne dohodke v SOZD Iskra. V prvi smo opredelili le tiste osnove in podlage za oblikovanje in delitev sredstev za osebne dohodke na podlagi minulega dela, za katere smo menili, da v praksi ne bi bilo problemov pri zbiranju podatkov za sam izračun. V ta model, ki smo ga danes predstavili, pa smo vgradili vse tri osnove za oblikovanje mase sredstev za osebne dohodke na podlagi minulega dela. Zadnjo varianto smo izdelali v sodelovanju s Svetom za vprašanja družbene ureditve“ je v razgovoru povedala Tončka Zadel, strokovna sodelavka TOZD Biro industrijski inženiring, in nadaljevala:

„Glede na to, da je izdelava metodologije za izračunavanje osebnih dohodkov po minulem delu zahtevno opravilo že samo po sebi in da je zahtevala tudi vpeljavo takšne metodologije v prakso, je razumljivo, da se je pri tem pokazala potreba, da se v okviru te projektne naloge izvede tudi izobraževanje tistih delavcev, ki bodo organizirali uvedbo novega sistema delitve sredstev za OD na podlagi minulega dela ter za razlagalce.

Ker je bil na projektne svet za to nalogo sprejet dogovor o uvedbi izdelane metodologije za ugotavljanje deleža osebnega dohodka na podlagi minulega dela v SOZD Iskra, je Biro za industrijski inženiring za te strokovnjake organiziral posebno posvetovanje, oziroma seminar 12. junija v prostorih SOZD Iskra v Ljubljani. Na tem seminarju so najprej pregledali zakonske osnove, ki opredeljujejo delitev sredstev za osebne dohodke na podlagi minulega dela, nato so avtorji podali razlago (osnuttka) samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke na podlagi minulega dela v SOZD Iskra ter prikazali praktični prikaz delitve sredstev za osebne dohodke na omenjeni podlagi.

Gradivo za to posvetovanje, oziroma seminar so udeleženci dobili vnaprej in so se zato lahko vnaprej pripravili za diskusijo, ki je bila izredno živa in zavzeta.

V osnuttku omenjenega sporazuma so opredeljene osnove, po katerih naj bi oblikovali maso sredstev za osebne dohodke, njegov sestavni del pa je tudi priloga, ki naj bi jo sprejemali v okviru temeljev plana, saj mora sistem sredstev za minulo delo imeti potrebno fleksibilnost. Slednja se nanaša seveda na področje kvantifikacije in konkretizacije v metodi izračuna, ki v predlaganem modelu vselej upošteva predhodno obdobje.

Kaj ste torej želeli doseči s to izobraževalno akcijo?

Udeležencem smo želeli razložiti osnovni namen zakona in jim pojasniti, katera določila zakona o razširjeni reprodukciji smo vnesli v naš samo-

Smo. Odkrili smo, na primer to, da v Sloveniji doslej nismo imeli informacij o investicijah, oz. o njihovi uspešnosti. Celo OZD z relativno dobrim informacijskim sistemom nimajo podatkov o uspešnosti investiranja, še manj pa seveda tudi o uspešnosti gospodarjenja na nivoju TOZD — npr. kolikšni so prihranki iz naslova racionalizacij.

Na osnovi kazalcev o uspešnosti gospodarjenja pa naj bi oblikovali kriterije za oblikovanje mase sredstev za OD na podlagi minulega dela v okviru celotnih sredstev. Drugi problem predstavlja delitev na ta način oblikovane mase na posameznike.

V tem naj bi bila poudarjena delavčeva ustvarjalnost v tem procesu. Eden izmed kriterijev za delitev mase sredstev za OD iz naslova minulega dela je osebni dohodek iz živega dela, če upoštevamo osebni dohodek iz naslova zahtevnosti dela in učinkovitosti. Ta naj bi se povečal za znesek, ki ga je delavec prejel na osnovi inovacije in racionalizacije. Seveda pa novi sporazum vsebuje tudi elemente solidarnosti, ki se nanašajo na primere zmanjšane delovne sposobnosti zaradi narave procesa proizvodnje. Prav tako je med kriterije uvrščeno tudi skupno delavčovo delo in delitev dohodka v SOZD Iskra.

Na kakšen odziv ste naleteli pri udeležencih seminarja? Za kaj so se zanimali najbolj, oz. kaj so najbolj poudarjali?

Udeležence je najbolj skrbelo to, ali bo novi način izračunavanja osebnih dohodkov prinesel tudi povečano administriranje in več dela tudi strokovnjakom. O tem smo menili, da bo nekaj povečan obseg dela le ob uvedbi, da pa je program namenjen za obdelavo na računalniku in da zato novost ne bi pomenila tudi več dela obračunovalcem. Druga vprašanja v diskusiji so se nanašala na posamezne vidike kvantifikacije.

V raznih DO Iskre je bil namreč doslej odstotek za minulo delo in stalnost dokaj različen. V našem modelu „minulo delo“ pa smo zasnovali nov poskus kvantifikacije za oblikovanje sredstev za OD. Seveda pa je vprašanje, ali bo model ustrezal vsem DO ali TOZD. Problem enotnosti na tem področju namreč izhaja iz različnih pogojev gospodarjenja. Omenili smo že, da smo v modelu opredelili tri skupine kriterijev za oblikovanje mase za minulo delo. Za prvo skupino kazalnikov je značilno, da predstavljajo uspešnost poslovanja posamezne TOZD glede na podskupino delavnosti.

Po testiranju modela v tozidih oz. v DO bomo lahko določili, katere elemente kvantifikacije lahko postavimo enotno za vso SOZD. Delavec naj ne bi po novem načinu obračunavanja sredstev za OD na podlagi minulega dela prejel manj kot doslej.

Na drugi problem pa smo naleteli tudi pri drugi osnovi oblikovanja mase na osnovi uspešnosti gospodarjenja z investicijskimi sredstvi. Problem so podatki za izračun mase. Razpravljalci so opozorili na to, da novi zakon o razširjeni reprodukciji in minulem delu prinaša vrsto novosti investicijske dokumentacije in odločanja o investicijah.

Zato si bodo TOZD morale pripraviti ustrezno dokumentacijo, investicijske elaborate pač v skladu z določbami zakona. Predvideti pa bodo morale tudi kriterije za ugotavljanje uspešnosti investicij. Za investicije posebnega pomena pa bodo OZD morale zaprositi specializirane organizacije, da bi izdelale tak elaborat tako, da bodo za strokovni del elaborata tudi odgovorne. V prehodnih določbah našega osnuttka omenjenega sporazuma smo pojasnili, da bomo sistem za

Predlog sklepov VII. internega posvetovanja o razvojno-inovacijski problematiki, z osnovno temo: Programska usmeritev Iskre do leta 2000

Na VII. posvetovanju o razvojno inovacijski problematiki dne 29. maja 1984, ki je obravnavalo programsko orientacijo Iskre do leta 2000, so referenti in drugi udeleženci analizirali sedanje stanje Iskre glede na predvideni razvoj družbenega okolja v stabilizacijskih pogojih.

Udeleženci posvetovanja so ugotovili, oz. predlagajo naslednje:

— hitri tehnološki razvoj v svetu in zaostrene gospodarske razmere nam narekujejo še bolj aktivno razvojno-tehnološko in poslovno politiko, doslednejše povezovanje in vsklajevanje razvojnih in proizvodnih programov med DO, tesnejše sodelovanje trženja, razvoja in proizvodnje v inovacijski verigi, selekcijo programov z gledišča prednostnih ciljev in uspeha gospodarjenja ter ustrezno organiziranost poslovnega sistema Iskre za obvladovanje integriranih delovnih in poslovnih procesov doma in v družbenem okolju;

— tudi doslej se je razvojna usmeritev Iskre ravnala po teh prvinah, kar se je tudi v sedanji situaciji pokazalo kot dobra osnova za njeno trdnost; zato morajo ostati naše temeljne strateške razvojne opredelitve tudi do leta 2000 slej ko prej analogne dosedanjim, to je:

• prestrukturiranje in posodabljanje proizvodnih programov v smeri večje profesionalizacije, kar pomeni višjo tehnološko zahtevnost, sodobnost in zanesljivost proizvodov;

• večja udeležba znanja in kompleksnosti v proizvodih;

• široka uporaba sodobnih infrastrukturnih tehnologij, zlasti mikroelektronike in računalništva;

• izrazito hitra rast izvoza, zlasti konvertibilnega, tako po obsegu kot po strukturni kompleksnosti proizvodov;

— poslovni sistem SOZD mora pri tem delovati pri osvajanju sodobnih tehnološko zahtevnih programov bolj povezano in sinhronizirano, ker bomo le na ta način lahko uspešno uveljavili čedalje zahtevnejše nastope na domačem in tujih tržiščih ter s tem zagotovili dolgoročno socialno varnost delavcem Iskre;

— v bodočem razvoju moramo zato s povezovanjem razvojnih programov čim bolj premoščati programske avtonomije med proizvajalci sistemov, hkrati pa graditi ustrezno vertikalno povezavo med proizvajalci elementov oziroma sklopov ter proizvajalci sistemov v Iskri;

Iskra mora pospešeno razvijati lastno reprodukcijsko osnovo, predvsem mikroelektroniko, materiale, gradnjo lastne tehnološke opreme, profesionalne sestavne dele in podsestave, ki tvorijo osnovne sestavine teleinformatičskih ter avtomatizacijskih sistemov in opreme, pa tudi zahtevnejših izdelkov za širšo rabo, obenem pa gojiti računalništvo kot bistveno osnovo informacijske tehnologije;

— ob skromnih resurskih in težavnih pogojih dela moramo čim bolj vzpodbujati dinamičnost in kreativnost raziskovalno-razvojnih in tehnoloških delavcev, z ustreznim nagrajevanjem motivirati doseganje zastavljenih ciljev ter ustvarjati ustrezne pogoje za delo z večjim vlaganjem v kritično nujno razvojno in tehnološko opremo;

— za uveljavljanje znanja kot ključnega dejavnika za doseg zastavljenih ciljev in hitrejšega tehnološkega razvoja bomo morali uvesti širše programe rednega in obveznega dopolnilnega izobraževanja vseh delavcev v Iskri;

— s svojo programsko in poslovno politiko, ciljem vodenjem ter ustrezno organiziranostjo želi in mora biti Iskra še nadalje napredni dejavnik v družbi in pobudnik ustreznih sprememb v gospod. sistemu. Obenem si Iskra mora prizadevati, da bodo njeni razvojni programi, ki so, predvsem z računalništvom in mikroelektroniko osnovna za prestrukturiranje vseh drugih panog gospodarstva, dobili ustrezno mesto v dolgoročnih planih Slovenije in Jugoslavije;

— glede na pomembnost in nujnost izpolnjevanja razvojnih ciljev je potrebno razpravam in sklepom v zvezi z našo organiziranostjo in programsko orientacijo do leta 2000 dati vso časovno in drugo prioriteto.

uspešnost investicij zagotovili v petih letih.

Dotlej bi sredstva iz tega naslova delile le tiste OZD, ki te podatke že imajo. Tudi s tretjim kriterijem smo opozorili na pomen delovne uspešnosti na nivoju TOZD. Dalje smo opozorili, da bo potrebno vzpostaviti ustrezno poslovno-informacijski sistem za spremljanje stroškov, npr. za porabo materiala, ki jih je treba normirati in ugotoviti vzroke odstopanj.

Prav tako bi morale strokovne službe spremljati koeficient obračanja obratnih sredstev (zalog in denarja), saj lahko vse organizacijske enote pripomorejo k znižanju zalog in s tem k bolj uspešnemu gospodarjenju. Razpravljalci so opozorili tudi na pomen kazalcev izkoriščenosti strojnih kapacitet v času moralne obrabe izkoristka razpoložljivega fonda časa.

Glede na heterogenost Iskrinih organizacij smo predlagali, naj si posamezne organizacije izberejo tiste kriterije delovne uspešnosti na nivoju TOZD, na katere delavci najbolj vplivajo in ki odražajo uspešnost poslovanja. Tudi za tretji kriterij smo predvideli, da naj se v petih letih zagotovi sistem spremljanja uspešnosti, ki bo dal ustrezne podatke in seveda prispeval k izboljšanju ekonomiziranja.

Kaj pa so menili udeleženci o delitvi mase za OD na podlagi minulega dela?

Na same kriterije udeleženci niso imeli pripomb. Bolj jih je skrbela

povečana količina dela, saj je v samo- upravnem sporazumu napisano, naj posameznik participiral na osnovi pet letnih zneskov OD. To pa je enkratno opravilo ob sami uvedbi, določeno količino dela pa predstavlja ob preizkusu obračuna. Začasna rešitev bi bila tudi v tem, da bi podatke zajemali za eno leto nazaj, postopno pa bi prešli na zajemanje za pet let nazaj.

Na koncu seminarja so pregledali še praktični primer izračuna in videli približen izgled ocen tudi za kazalnike, pri katerih podatki še manjkajo. Tončka Zadel nam je povedala, da je bil primer izračuna narejen v konkretni DO v Iskri. Minulo delo smo izračunali na podlagi dejanskih vrednosti kazalnikov za organizacijsko enoto, ki šteje 150 delavcev. V praktičnem prikazu smo iz izračuna izbrali vzorec 10 delavcev in prikazali zneske iz minulega dela po posameznih podlagah. Poudarila je tudi, da po novem izračunu nihče ne bo prejel manj, kot je iz naslova minulega dela prejel doslej.

Mara Ovsenik

POPRAVEK

V članku: Proizvodnja lužnih črpalk v Postojni (štev. 23) smo po neljubi pomoti preimenovali direktorja TOZD Montaza Edvarda Svetlika v Svetnika. Napako s tem popravljamo in se za pomoto opravičujemo.

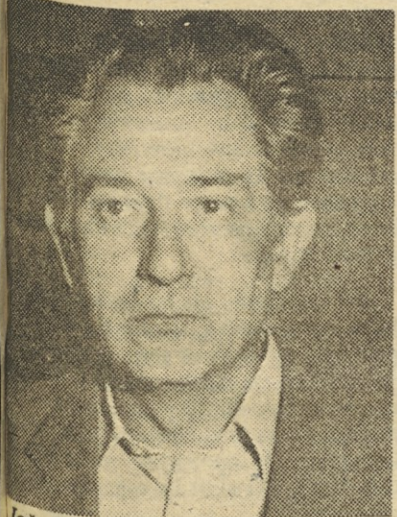
Nagrade za inovacije podeljene

ŠIROKA POTROŠNJA

Z lastnim znanjem so prihranili izdatke za licenco

Letošnji nagrajenci SOZD Iskra za inovacijska dela iz Široke potrošnje: Marjan Zlatolas, Ludvik Strle, Jože Trojar in Erika Maver iz TOZD Raziskovalni inštitut in sodelavec iz Visoke tehniške šole Maribor Ivo Zagradišnik so s skupno razvitim izdelkom — motorjem z zunanjim rotorjem za izvedbo profesionalnih ventilacij — v prvi vrsti pripomogli k zmanjšanju uvoza. Izdelek bo — ko bo stekla redna proizvodnja — lahko v celoti zadostil jugoslovanskim potrebam po teh izdelkih. Do sedaj jugoslovanskega proizvajalca teh motorjev ni bilo; za kolikšen prihranek gre, pa pove podatek, da pričakujejo proizvodnjo milijon kosov teh motorjev in za 6 milijonov dolarjev letnega izvoza.

Kot že rečeno na domačem tržišču ni motorja, ki bi bil primeren za vgradnjo v profesionalne ventilatorje. Zelo veliko je tudi povpraševanje po ventilatorjih, uporabnih v gospodinjstvu. Posledica je, da se taki motorji uvažajo ali pa se vgrajujejo tehnično neustrezni. Osnovne zahteve za razvoj sodobnega asinhronskega motorja z zunanjim rotorjem so izsledki obsežne analize svetovne proizvodnje, pregleda najpogostejše uporabljenih izvedb in potreb. Izbrana osnovna dimenzija motorja, ki so ga na zahtevo TOZD Elektromotorji Zelezniki (kjer bo tudi tekla proizvodnja) razvili nagrajenci sodelavci iz TOZD Raziskovalni inštitut, ima premer 92 mm in kot ventilatorski motor izjemno široko uporabno področje: — za hlajenje elektronskih močnostnih stopenj večjih sistemov,

Marjan Zlatolas.

družino motorjev. Osnovna zahteva pri razvoju motorjev je bila, da mora biti motor izdelan izključno iz domačih surovin ter tehnološko prirejen obstoječim tehnološkim možnostim Iskrinih tovarnov elektromotorjev.

Razvoj tega motorja je pomemben prispevek v programu Iskrinih električnih

Ludvik Strle.

Nagradjeni elektromotor je izdelan kot asinhroni enofazni elektromotor z zunanjim rotorjem s trajno priključeno kondenzatorsko pomožno fazo. Dodatni razvojni problem poleg zunanega rotorja je bila zahteva, da ostaja aktivni del elektromotorja enak za dvo- in štiripolno izvedbo ter za vsako družino teh motorjev. Po analizi vzorčnih motorjev je bilo ugotovljeno, da vzorčni motorji v celoti ne ustrezajo zahtevanim pogojem, zato je bil dan velik poudarek pri projektiranju in optimiranju aktivnega dela elektromotorja.

Pri optimiranju so uporabljali elektronski računalnik in optimizirali motorje glede na več parametrov: — zunanji premer rotorja — notranji premer rotorja — premer statorja (ki je pri tem motorju znotraj) — velikost statorskega utora — velikost rotorskega utora — velikost zračne reže — poševnost rotorskih utorov.

Z intuitivnim postopkom optimiziranja (ki ga lahko izvede izkušen projektant) je bilo doseženo, da je razvita serija motorjev v poprečju boljša od vzorčnih motorjev v bistvenih karakteristikah: — izkoristek, — toplotna obremenitev.

Pri konstrukciji motorjev so bile upoštevane zahteve velikoserijske proizvodnje in kar največja možna izkoriščenost že obstoječe opreme.

Erika Maver.

nih strojev za profesionalno in industrijsko uporabo. Pri razvoju kompletne družine elektromotorjev je bila upoštevana tudi gradnja kompletnih ventilatorskih agregatov različnih moči in vrtiljajev, ki jih ne bo težko prodati na domačem in tujih tržiščih.

Pomembno je, da je imela Iskra možnost nakupa licence za podoben motor z zahoda, lastni razvoj družine teh motorjev pa je omogočil licenčno neodvisnost in vse kar je s tem povezanega: prosto prodajo na vseh svetovnih trgih, nova znanja itd.

Motor je bil že predstavljen na sejmišnih Domotekhnika 1984 v Kölnu in na letošnjem velesejmu v Hannoveru ter vzbudil pričakovano zanimanje.

Za proizvodnjo te družine elektromotorjev in agregatov je bil sklenjen ustrezen dogovor med bodočimi uporabniki — SOZD Gorenje, SOZD Elkom, tako da do programskih prekrivanj ne bo prišlo. SF

Kovinarska in Avtomatika podpisali sporazum

Direktor delovne organizacije Kovinarska, Vinko Volčnjak in predsednik poslovnega odbora delovne organizacije Avtomatika, Marcel Božič, sta v ponedeljek, 4. t.m. v prostorih Centra sistemov za avtomatizacijo podpisala samoupravni sporazum o dolgoročnem, poslovnem, tehnološkem sodelovanju. Podpisu sporazuma so s strani Kovinarske prisostvovali še Stane Jug, pomočnik direktorja TOZD Prodajni inženiring in Miha Konc, v.d. direktor delovne skupnosti, s strani Avtomatike pa Borut Klojčnik, direktor TOZD Trženje in Pavle Zupan, direktor panoge za industrijo v TOZD Sistemi.

Sodelovanje med Tovarno industrijske opreme iz Krškega in Avtomatiko sega, na področje izpopolnjevanja tehtalno-dozirnih sistemov, že nekaj let nazaj. Pri tem je Kovinarska večji del vlaganj namenila izgradnji mehanske konstrukcije s potrebno dozirnjo opremo, Iskra pa razvoju elektronsko-tehtalno dozirnih sistemov, krmilnih sistemov ter druge, potrebne kontrolno-merilne opreme. Zaradi preusmeritve v industrijo, v uvajanje novih tehnologij, sta sodelovanje razširili na področje živilske in kemične industrije ter tehnoloških linij. Iz tega

Računalniška nepismenost in družbeni razvoj

Marksistični center MK ZKS Ljubljana bo priredil 19. junija ob 17. v Klubu delegatov posvet na temo „Računalniška nepismenost in družbeni razvoj“. Na novinarski konferenci smo izvedeli, da posvet pripravlja delovna skupina (Tomaž Kalin in Marjan Ribarič in Inštitut Jožef Stefan, Miloš Kobe iz SOZD Iskra ter Rado Faleskini iz Iskre Delte), ki želi opozoriti na vlogo in pomen računalništva za družbeni razvoj in kaj pomeni zaostajanje na tem področju.

Udeleženci bodo izvedeli, kakšno je stanje na področju računalništva v Sloveniji in Jugoslaviji (v šolstvu, v zvezi s predpisi, cenami itd.), ter si ogledali uporabo in možnosti, ki jih nudijo osebni računalniki za odpravljanje računalniške nepismenosti.

V zadnjih mesecih pri nas poteka akcija za to, da bi lahko uvozili ali na domačem trgu kupovali osebne računalnike, kar je seveda pomembno, po besedah Tomaža Kalina, pa bi bilo še pomembnejše, da bi v naši republiki pregledali vse možnosti in uporabili denar za vpeljavo informacijske tehnologije v proizvodne procese, za izdelavo mikroelektronskih elementov, za šolanje kadrov v šolah, na univerzi in znanstveno raziskovalnem delu, za raziskave in razvoj na področju informacijske tehnologije.

Miloš Kobe je opozoril na posledice, ki jo mikroelektronika, ki predstavlja osnovo računalništva, komunikacij in avtomatizacije, prinaša v svet in v posamezne družbe. Nova vrhunska tehnologija dramatično pogloblja nasprotja med razvitimi in nerazvitimi, med bogatimi in revnimi. Znanje, sposobnost za njegovo pridobivanje in za njegovo gospodarsko učinkovanje postaja podlaga za razslojevanje in za razredni položaj v družbi. Neukim grozi brezposelnost, je dejal Miloš Kobe, tistim, ki nove tehnologije obvladujejo nudi privilegiran položaj. Kako zelo je ta sodobna tehnologija pomembna za Slovenijo, pove podatek, da imamo danes v naši republiki skoraj 400.000 delavcev z nižjo oziroma priučeno izobrazbo in le 45.000 delavcev dela v tako imenovanih tehnološko intenzivnih panogah.

Prognoze razvitih evropskih dežel, pa tudi naših sosed (Avstrija, Madžarska) kažejo, da bo leta 2000 več kot dve tretjini aktivnega prebivalstva na ta ali oni način delovno povezanega z uporabo mikroelektronike.

Če jim hočemo slediti, je dejal Miloš Kobe, je ena sama pot: čimprej zgraditi sisteme izobraževanja ob delu za spoznavanje novih tehnologij in njihove uporabe v proizvodnji, prometu, družbenih pa tudi drugih dejavnostih.

Direktorja Marcel Božič in Vinko Volčnjak med podpisom sporazuma.

programa sta skupno opremili med drugimi Izolirko, Plivo in Siporeks. Trenutno pa so najpomembnejši skupni nastopi v tujini, predvsem v ČSSR, od koder pričakujemo ugoden odgovor na ponudbo določenih sklopov.

Pobuda, da delovni organizaciji skleneta samoupravni sporazum o dolgoročnem, poslovnem, tehnološkem sodelovanju, je bila izrečena ob podpisu pogodbe za investicijski projekt lne na objektih v Zadru in Ivaničkom Graberju blizu Zagreba 1982. leta. Čeprav sta od dogovora do podpisa pretekli dve leti, skupni nastopi na trgih in sodelovanje ni bilo prekinjeno. Poleg tekočega izvajanja naročil za skupnega investitorja, sta skrbno pripravili dokument, ki naj bi v naslednjih letih prispeval k povečanju dohodka, predstavljal osnovo za trajno oblikovanje razvojno-programске politike, združevanje sredstev za reprodukcijske potrebe in postopno razširjanje sodelovanja na nove programe in naprave. Bistveni del sporazuma pa predstavlja delitev dela, ki v grobem zavezuje Kovinarsko za izvajanje razvoja, projektiranje in izdelavo ter montažo strojnega dela opreme za procesno industrijo, Avtomatiko pa za izvajanje razvoja, projektiranje, izdelavo in montažo elektronske opreme za avtomatizacijo industrijskih tehnoloških procesov.

Kot je ob podpisu sporazuma poudaril direktor delovne organizacije

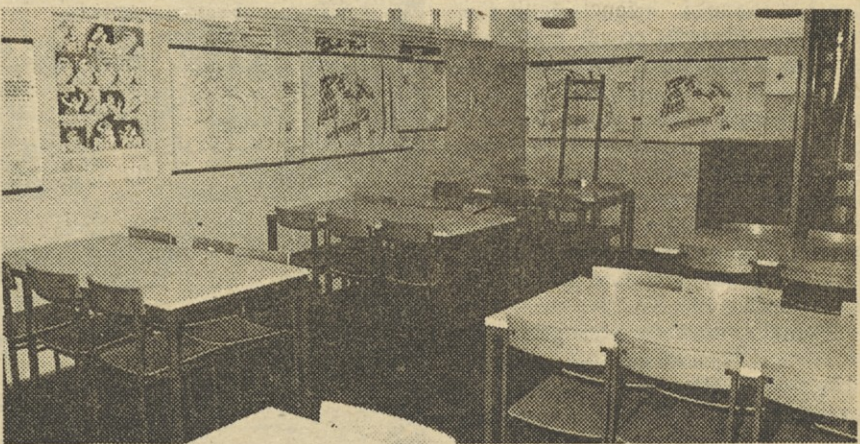
Kovinarska, Vinko Volčnjak, je sodelovanje z Avtomatiko omogočilo krški organizaciji, da je nadomestila uvozne komponente z domačinimi. S skupnim nastopom pa lahko kot pomembnejši ponudnik tehtalno-dozirnih sklopov, računata na večjo možnost za pridobitev poslov doma in v tujini oz. za ustvarjanje dodatnih naročil. Istočasno se je v svojem imenu in v imenu sodelavcev zahvalil vsem, ki so s strani Avtomatike prispevali pri vsklajevanju in sprejemanju sporazuma. Š.D.

Obiskali so nas mladi iz Senovega

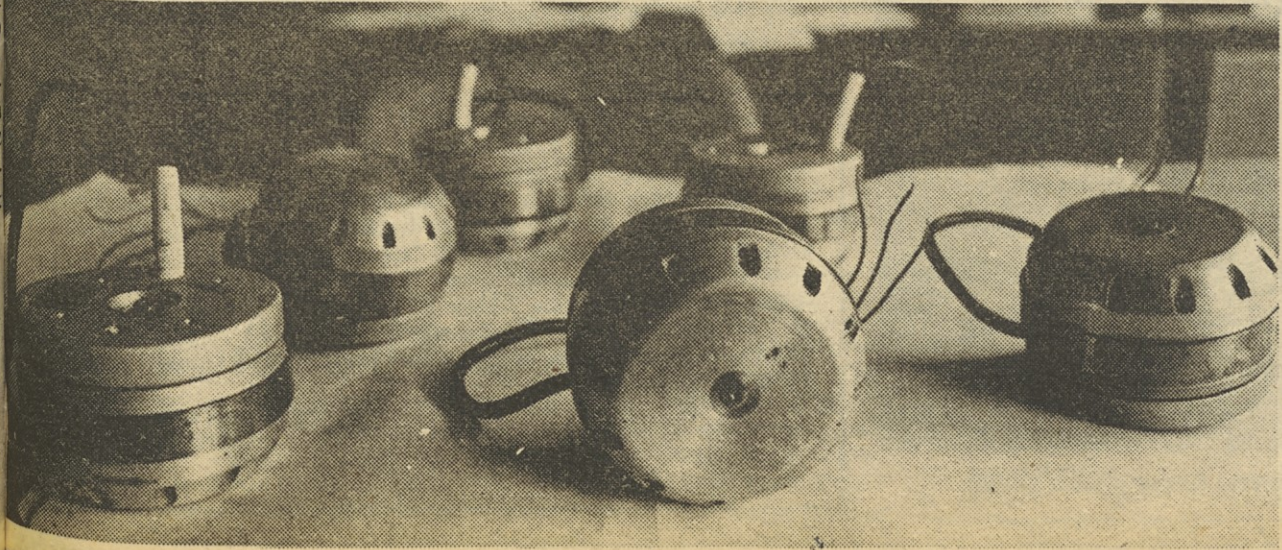
Dne 19. maja so nas obiskali mladi iz TGO Senovo. Dopoldan so obiskali DO Iskra Kibernetiko, čez dan pa so si ogledali Gorenjsko. V večernih urah so se nam pridružili in pripravili smo kulturni večer. Sodelovali so tudi vojaki iz vojašnice Stane Žagar.

Po končanem programu je bilo družabno srečanje. Žal ni povsem uspelo, saj je bila udeležba naših mladincev porazna, pa tudi kulturni program ni potekal tekoče. Popestrili so ga vojaki s skeči. Kljub vsemu so bili mladi iz Senovega zadovoljni, mi pa se moramo potruditi, da se bomo v prihodnje bolje odrezali.

Bernarda Prosen

VIŠNJA GORA: V obratu tovarne TV sprejemnikov Pržan na Višnji gori so uredili prostor za razdeljevalnico toplih obrokov. Po dolgih letih improviziranja so tako v obratu, kjer izdelujejo zvočnike, podestave za TV sprejemnike itd., slednjič uspešno končali prizadevanja, da si uredijo prostor za kulturno prehranjevanje, pa tudi za sestanek. Zaposleni na Višnji gori pravijo, da jim do popolnega zadovoljstva manjka kvečjemu še nekaj kvadratnih metrov več proizvodnih površin, saj se otepaajo s hudo prostorsko stisko.

Peta računalniška generacija prihaja

V začetku devetdesetih let tega stoletja bosta ZDA in SZ dogradili stalni orbitalni postaji za nadaljnje odkrivanje vesolja in za osvajanje novih tehnologij. To je vznemirljiv projekt, ob katerem lahko marsikdo pripomni: „Tako kmalu, le borih sedem, osem let!“ Da, današnji razvoj napreduje res zelo hitro in to ne le pri osvajanju vesolja. Še pomembnejši in bolj neverjetni projekti bodo uresničeni v prihajajočem razdobju. Eden takih, morda celo najpomembnejših, bo nekakšna orbitalna postaja izgradnje pete računalniške generacije; ta projekt naj bi bil v prvi fazi uresničen do leta 1992 v hudem tekmovanju med Japonsko, ZDA in EGS.

Danes ni moč niti približno predvideti, kaj vse bo ta nova tehnologija prinesla; vendar je takojšnje prilagajanje na nove tehnologije in metodologije nujno, da bi preprečili neprijetna presenečenja v tistih tehnoloških dejavnostih, ki so usmerjene v izvoz.

Nikakor ne bi smeli dopustiti, da bi se šele čez sedem, osem let začeli presenečeno ozirati naokoli in spraševati, od kod se je za nas tako nenadoma pojavila ta peta računalniška generacija, na kateri bo osnovana robotizacija proizvodnje in informatizacija življenja nasploh.

Zavest o prihodu pete računalniške generacije in njenih posledic je nujna in naj bi postala stabilna zavest našega delavca, da tako ne bi ostalo pri nemočnem vzklaku (vzdihu) upravljavske baze: „Bo že kako!“

V smislu takih razmišljanj bržkone ne bo odveč naš pogovor z vidnim računalniškim strokovnjakom in sooblikovalcem mikroračunalniškega sistema Partner, prof. dr. Antonom P. Železnikarjem.

Kaj je osnovna značilnost pete računalniške generacije?

Železnikar: Peta računalniška generacija naj bi bila zmogljivejša predvsem na področjih človekovih intelektualnih (umskih, razumskih, logičnih, oblikovalnih) dejavnosti. Bila naj bi to, kar bi upravičeno lahko imenovali inteligenčni ojačevalnik, oz. celo inteligenčni pospeševalnik.

Peta računalniška generacija bo po definiciji mrežni računalniški sistem, ki naj bi prek lokalnih (podjetniških, laboratorijskih, področnih) mrež prešel v planetarno mrežo s hitrimi in učinkovitimi komunikacijskimi potmi. Moč pete generacije naj bi bila v zasaganju tiste obdelovalne moči v mrežnem sistemu, ki je za rešitev določenega problema v določeni mrežni točki potrebna. Področji človekovega intelektualnega dela pa je več vrst (specializacij), kot si to navadno predstavljamo.

Bistvo nove računalniške generacije naj bi bila med drugim lastnost logičnega oblikovanja, ekstrapolacije, sklepanja, oz. kar reševanja problemov. Oblikovanje novih pojmov, njihovo povezovanje na različnih delovnih področjih, samostojno izbiranje in iskanje podatkov v velikih informacijskih bazah naj bi pripomoglo k samostojnemu reševanju s človekom in sistemom oblikovanih raznovrstnih problemov.

V začetku naj bi bile takšne zmogljivosti nove generacije omejene na posebna področja (npr. na razvojne in proizvodne probleme, ključne tehnologije, konstrukcijske dejavnosti, standardizacijo, medicino, tehniko, znanost, umetno inteligenco), kasneje pa zaokrožene v vedno večje celote.

Tako bi imeli določene strokovne, ožje usmerjene sisteme pete generacije (npr. za telefonijo, interno medicino). Prek računalniških mrež bi bilo mogoče v vsakem primeru, tudi če je obdelovalno mesto v mreži navaden terminal (zaslon in tipkovnica), mobilizirati ustrezno obdelovalno moč v določenem, dovolj zmogljivem mrežnem vozlišču.

S takšno obdelovalno strategijo bi lahko ob sodelovanju dovolj močnih in specializiranih vozliščnih centrov rešili problem poljubne težavnosti stopnje. Za reševanje problemov bi sistem razpolagal z novim tipom podatkovne, oz. že informacijske baze, ki se imenuje baza znanja, oz. relacijska baza znanj na določenem področju dela, igre, dejavnosti.

Peta generacija uvaja dejansko pojem informacijske in ne le podatkovne baze. Podatek povzroči pri določenih pogojih nastanek informacije o tem podatku, njegovih relacij z drugimi podatki in informacijami v odvisnosti od danega problema. Informacija o podatku zajame tako njegov pomen v odvisnosti z drugimi podatki in podatkovnimi povezavami. Informacija postane tako nadgradnja podatka, razumejo jo po moramo tudi dinamično, spremenljivo v odvisnosti s problemi, ki so v ospredju trenutne problemske pozornosti.

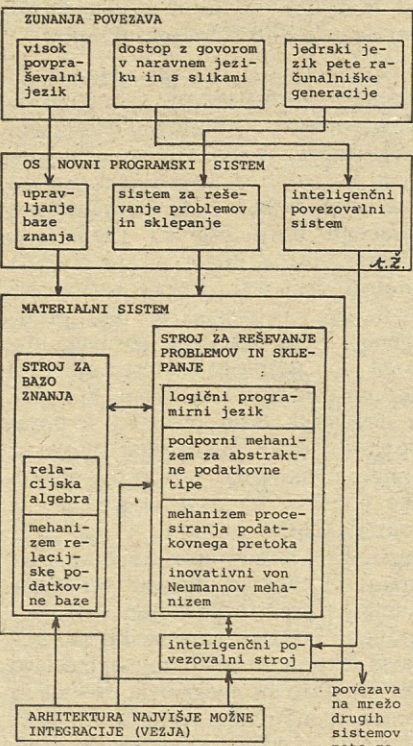
Uporaba sistemov pete generacije bo povzročila zaradi njihovih izrednih zmogljivosti bistvene spremembe v organiziranosti, kakovosti, raznovrstnosti, procesnosti, zapletenosti in zanesljivosti industrijske velikoserijske in maloserijske proizvodnje. Računalniško avtomatizirana in robotizirana proizvodnja bo prevzela večino fizičnega dela in enoličnih ponavljajočih

opravil že pred nastopom pete generacije, s peto generacijo pa se bo začela prava tehnološka in organizacijska revolucija proizvodnih procesov (industrijskih, načrtovanih, razvojnih, individualnih). V neposredni proizvodnji bo človekova prisotnost minimalna in se bo postopno še zmanjševala.

Kljub vizijam revolucionarnega nastopa pete računalniške generacije bo razvoj računalniške tehnologije zvezen, postopen in v mejah obstoječe tehnološke revolucije, temelječ na zmogljivostih današnje in jutrišnje elektronske in informacijske (programske) tehnologije. Vendar bo ta razvoj znatno pospešen, hitrejši in bo zahteval večjo hitrost in inteligenco prilagajanja.

Ali bomo ob našem sedanjem in jutrišnjem pospešenem računalniškem razvoju čez nekaj let vendarle neprijetno presenečeni?

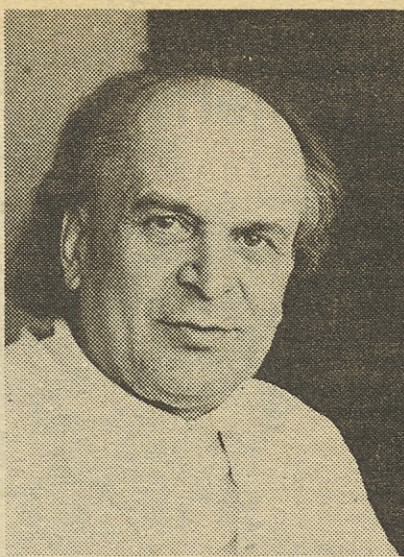
Železnikar: Pojav pete računalniške generacije nas bo na določen način vrgel iz utečenih (tradicionalnih) delovnih kolesnic, vendar ne nujno na neprijeten način. Potrebna bo natančnejša strategija hitrega prilagajanja (kopiranja, prevzemanja, osvajanja

Slika. NAČRTOVANI SISTEM: Inteligenčni vmesni stroj bo omogočal dostop v naravni jezik, imel bo možnost učenja in sklepanja ter razumevanja shranjenih podatkov

Gneča ob Iskrinem mikroračunalniškem sistemu Partner priča o velikem zanimanju mladih.

Prof. dr. Anton Železnikar.

nja, prisvajanja, sprejemanja novih tehnologij in metodologij), seveda z učenjem in poučevanjem bistvenih tehnoloških, programiranih in organizacijskih dejavnosti.

Lahko pa bi čez sedem, ali osem let postalo boleče tudi spoznanje, da v tem pripravljalnem obdobju nismo ustrezno ukrepali, da problema pete računalniške generacije nismo postavili v ospredje naše gospodarske, družbene, politične, obveščevalne in planske pozornosti.

Razvoj in tehnologija pete generacije dejansko zahtevata planiran gospodarski pristop zaradi ustrezne koncentracije nalog, kadrov, sredstev in organizacije, tudi pri skromnih človeških in materialnih virih.

Zaradi določenih pomislekov naše današnje tehnološke in gospodarske naravnosti bomo prejšnje morali korigirati obstoječe planske dokumente, še posebej tiste, ki segajo v naslednje desetletje ali pa celo do leta 2000.

Toda kaj lahko naredimo?

Železnikar: Naredimo lahko veliko več, kot smo v tem trenutku pripravljeni storiti. Najprej je potrebna temeljna priprava in sicer tehnološka, organizacijska, marketinška, izobraževalna. Če se sprijaznimo z izhodiščem, da je tehnološko tekmovanje zdravo, poživljajoče, zanimivo in se vključujemo v tekmovalni sistem trendov (tehnoloških tokov) in strategij, za katerimi stojijo naši ljudje, močno usposobljene in zdržljive strokovne skupine z različnih področij dela in družbeni, gospodarski in izobraževalni dejavniki kot celota, potem v bistvu že začnemo reševati probleme usmerjanja v nove možnosti dela in bivanja.

Tako začnemo bolj izkoriščati tudi umske sposobnosti delavcev, dvigujemo njihovo delovno pripravljenost in zadovoljstvo. Zlagoma prihajajo v ospredje dejavniki, kot so delovna spontanost, nepriljubljenost in naposled sposobnost (zrelost, obvladovanje nas samih).

Za uspešno tehnološko tekmovanje so določene sposobnostne stopnje nujno potrebne, sposobnost se mora izražati na najzahtevnejših delovnih področjih. Tekmovalnost lahko marsikje olajša delovne napore zaradi prisotnosti motivacijskih dejavnikov, delovne smiselnosti in seveda tržne, razvojne in proizvodne uspešnosti. Nekdo je pripomnil: „Pustimo občasno tudi sposobnim njihovih pet minut“.

Kadar govorimo o peti računalniški generaciji, menda ne moremo mimo Japoncev?

Železnikar: Japonci so de facto osredotočili svoje napore v osvojitve cilja, za katerega še sami ne vedo, kako ga bodo osvojili. Japonci so v zadnjih 25 letih dokazali, da so izredno hitro prilagodljiv narod, z veliko mero vztrajnosti, pridnosti in tehnološke

nadarjenosti. V tej smeri so naredili in dosegli več kot druga, bolj razvita tehnološka okolja. Japonsko načelo kopiranja sposobnosti, sposobnostne kadrovske in materialne organizacije in usklajenosti je naposled rodilo učinkovito in uspešno delujočo industrijo, ki je v računalništvu dosegla svoj vrhunec.

Japonsko tveganje v osvajanju pete računalniške generacije se je tako spremenilo v motivacijo za njihovo celotno industrijo (socioekonomski kompleks). Japonski primer tudi kaže, kako je mogoče usklajevati interese velikih gospodarskih kompleksov, kako je mogoče dosegati delitev nalog s skupnimi cilji in kako je mogoče koncentrirati kapitalne vire bank, državne uprave in podjetij. Peta računalniška generacija je za Japonce dolgoročni gospodarski načrt, ki ga v poslednjem času kopirajo tudi drugi (Američani, Britanci, Francozi, Nemci).

Kaj po vsem tem ostaja nam?

Železnikar: Usmeritev kadrovskih virov, nastajanja znanja in razvijanja tehnoloških sposobnosti naj bi bila vzpodbujana načrtno (plansko), individualno in organizacijsko. Delitev dela med domačimi in tujimi organizacijami je nujna, nujen je princip prilagajanja v tehnološkem smislu, saj se prav z njim dosegajo največji razvojni učinki. Le tako je mogoče ob pičlih materialnih sredstvih dosegati zadovoljive rezultate. Samo kadri niso dovolj, potrebni so sposobni kadri, ki imajo zadostno percepcijo (občutljivost za spremembe v tehnološkem okolju), zadostno izkušnost (pridobljeno delovno sposobnost), stalen in samostojen dotok znanja (individualno pridobivanje znanja z delom in obveščevanjem) in delovno neuklonljivost (samozavest, napredujočo moralo). Okoli sposobnostnih kadrovskih jeder naj bi se gradile in razširjale delovne skupine in zapleteni proizvodni procesi.

Vse to je lažje povedati, kot uresničiti, tudi zaradi sedanjega kadrovskega stanja. Imeli smo in še imamo nekaj ključnih, zgrešenih investicij v razvoj, proizvodnjo, marketing in celo v organizacijsko strukturo. Kako lahko planiramo ob pomanjkanju vizije svetovnega tehnološkega razvoja, oz. kako naj bi prišli do svoje, naprednejše razvojne vizije?

Železnikar: Tisti, ki odločajo (vodilni delavci, strokovnjaki), navadno nimajo strokovne in poglobljene predstave o svetovnem razvoju na svojem področju dela, saj take predstave v našem dosedanjem prostoru niti niso bile potrebne.

Gospodarske učinke smo lahko dosegali z negospodarskim orodjem, z zadolževanjem, prelaganjem bremen, s socializacijo na različnih ravneh.

Miselne osvežitve so potrebni okosteni upravni aparati (zamenjava kadrov) pa tudi nacionalna znanost in raziskave, ki svoje funkcije že nekaj časa ne opravljajo več. Zaradi tega se nam bo zavest o potrebi tehnološkega napredovanja dovolj okrepila šele do konca tega desetletja, ko se bodo razmere tako zaostrole, da bomo iskali izhod v silo.

Vizija našega tehnološkega, oz. tudi računalniškega napredka se bo tako izoblikovala šele proti koncu tega desetletja, ko bomo brezkompromisno ukiniteli življenje neuspešnih, polovičnih, nezrelih, nedomišljenih in materialno ne dovolj podprtih današnjih usmeritev. Medtem pa moramo zlasti na strokovnem področju narediti vse, da bodo dotevale kvalitativne in za nas bistvene informacije iz sveta tehnološko razvitih okolij.

Kakšna naj bi bila vloga politike, ko je peta računalniška generacija na vidiku z vsemi posledicami njene uporabe?

Železnikar: Razvite kapitalistične države so začele uvajati na področju tehnološkega osvajanja pete računalniške generacije državno planiranje razvoja raziskav, proizvodnje in sredstev za plansko realizacijo.

Japonci so bili v tem prvi in so pokazali, s kakšno organizacijo je to mogoče (v okviru ministrstva za mednarodno trgovino in industrijo MITI). Tudi Velika Britanija je postavila svoj državni plan skozi politično pobudo.

Evropska gospodarska skupnost je oblikovala skupen projekt (ESPRIT) s finančno podporo skupnosti in velikim podjetjem. ZDA so koncentrirale sredstva za izvajanje projektov pete računalniške generacije pod okriljem obrambnega ministrstva. Zahodna Nemčija postavlja pravkar svoj petletni načrt razvoja in proizvodnje novih računalniških sistemov. V Franciji je intervencija za osvajanje novih tehnologij pete generacije državna in družbena, posega pa zlasti tudi na področje izobraževanja.

Pri nas doslej nismo zasledili družbene, podjetniške, izobraževalne, ali podobne pobude za spremljanje tujih in načrtovanje naših možnosti osvajanja pete računalniške generacije. Obstajajo pa individualne pobude strokovnjakov, ki opozarjajo na sprejetje določenih planskih in organizacijskih ukrepov.

Bržkone pa je politična aktivnost za določene premike v smeri hitrejšega računalniškega napredovanja pri nas šele na svojem začetku.

Boris Čerin

ISKRA – AVTOMATIKA Ljubljana, Stegne 15 b

Na podlagi sklepa 11. zasedanja delavskega sveta delovne organizacije z dne 29. 5. 1984 in v skladu s sprejetim programom aktivnosti ob praznovanju 35-letnice delovanja Avtomatike, objavlja delavski svet delovne organizacije ISKRA – AVTOMATIKA

PRIZNANJA OB 35-LETNICI AVTOMATIKE

1. Ob 35-letnici obstoja delovne organizacije bo delavski svet delovne organizacije podelil posameznim delavcem iz temeljnih organizacij ali delovne skupnosti v sestavi ISKRA – AVTOMATIKA Ljubljana priznanja za izjemne uspehe na področju gospodarjenja, inovacij, razvijanju samoupravnih odnosov in drugih področjih, pomembnih za razvoj in uveljavitev delovne organizacije.

Priznanja Avtomatike ob 35-letnici bodo podeljena 5 delavcem.

2. Priznanja iz 1. točke bodo podeljena z dodelitvijo diplome in jubilejne značke. Obliko in vsebino diplome ter obliko in napis na jubilejni znački določi prireditveni odbor. Priznanja Avtomatike bodo podeljena na slavnostnem zasedanju delavskega sveta delovne organizacije dne 14. 9. 1984.

3. Predlagatelji, ki so upravičeni predlagati kandidate za priznanja Avtomatike, so osnovne organizacije sindikata temeljnih organizacij in delovne skupnosti. Predlogi kandidatov morajo vsebovati poleg osnovnih podatkov o kandidatu tudi podrobno utemeljitev, iz katere izhaja izjemen prispevek predlaganega kandidata za dosednji razvoj in uveljavitev delovne organizacije.

4. Obrazloženi predlog izbire petih kandidatov, ki so jih predlagale osnovne organizacije sindikata, prijavi in predloži delavskemu svetu in konferenci osnovnih organizacij sindikata delovne organizacije komisija v sestavi: Alojz Čampa, kot predsednik in člani Franc Vršnak, Avgustin Avbar, Milan Ravnič, Bojan Mavko.

5. Konferenca osnovnih organizacij sindikata delovne organizacije zavzame do predloga komisije iz točke 4 stališče in ga posreduje delavskemu svetu delovne organizacije pred odločanjem o podelitvi priznanj.

6. Predlogi za priznanja morajo dospeti v DSSZ-Področje za pravno-spolne zadeve, Ljubljana, Stegne 15 b z oznako: „Komisija za priznanje ob 35-letnici Avtomatike“ najkasneje do 31. 7. 1984. Nepravočasno prispele predloge in predloge neupravičenih predlagateljev komisija za priznanja ne bo upoštevala.

Predsednik delavskega sveta delovne organizacije:
Boris Volk

Pričetek dela samoupravnih organov v novi zasedbi

Če na splošno velja običaj, da so prvi ustanovni sestanki običajno uvajalni, da se „težja“ problematika prihrani za kasnejše seje, ko so člani že vajeni dela, pa za prvo sejo delavskega sveta Široke potrošnje (bila je v Škofji Loki, 29. maja) tega nikakor ne bi mogli trditi. Izredno pestra problematika je bila za delegate kar nekajšen „ognjeni krst“: večina od 25. članov delavskega sveta je bila namreč izvoljenih na novo.

Dnevni red tokratnega zasedanja je bil obsežen; poleg konstituiranja so delegati imenovali člane izvršilnih odborov delavskega sveta, obravnavali poročila o poslovanju delovne organizacije v prvih treh mesecih letošnjega leta, se seznanili s potekom sanacijskih aktivnosti v temeljnih organizacijah (Rateče in Sežani), ki sta lani poslovali z izgubo, potrdili odločitev o sistemizaciji ugotavljanja in projektiranja samoupravnih in poslovnih organiziranosti DO, sprejeli poročila razpisne komisije za imenovanje delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi ter se, seveda, seznanili s svojimi delegatskimi pravicami in dolžnostmi.

Naj pričnemo kar z volitvami: v skladu s predlogom koordinacijskega odbora sindikata Široke potrošnje so delegati izmed sebe izvolili za predsednika člana delegacije TOZD Montaža Spodnja Idrija Igorja Grudna. Novi predsednik je v delavskem svetu sicer novinec, vendar pa mu je delo v samoupravnih in organizacijskih DPO zaradi številnih funkcij, ki jih je že opravljal, dobro poznano (razgovor z njim pripravljamo v eni od naslednjih števil glasila). Delavski svet je nato imenoval tudi člane izvršilnih organov — odbora za gospodarjenje, odbora za razvojno in programsko politiko, odbora za razvoj samoupravljanja, odbora za organizacijsko kadrovske zadeve, komisije za odlikovanja, imenovani pa so bili tudi člani časopisnega sveta in uredniškega pododbora glasila Iskra in Široki potrošnji. Hkrati je bil sprejet tudi sklep, da se organi sestanejo na konstitutivnih sejah v roku enega meseca.

Pri obravnavanju poročila o poslovanju Široke potrošnje v prvih treh letošnjih mesecih so delegati upoštevali stališča odbora za gospodarjenje in koordinacijskega odbora sindikata, ki sta to gradivo obravnavala pred zasedanjem delavskega sveta. Delegati so se s stališči obeh organov strinjali in poudarili, da nedoseganje načrtanih ciljev resno svari pred bodočnostjo; da je še posebej zaskrbljujoče dejstvo, da ni bil dosežen planirani čisti konvertibilni izvoz in da bodo prav zaradi tega nastopile še hude težave. V naslednjem obdobju je torej treba bolj kot doslej usmerjati vse sile v uresničevanje sprejetih planskih ciljev in še zlasti izvoza.

V tesni povezavi s poslovanjem je seveda problematika saniranja poslovanja v dveh temeljnih organizacijah, v Ratečah in Sežani, kjer poslovni rezultati nikakor ne morejo vlivati optimizma. Lanska izguba v Tovarni gospodinjstev aparatov v Ratečah je, npr. po zadnjih ugotovitvah celo nekaj večja od prvotno ugotovljene (za 3 milijone dinarjev), zato se nekoliko tudi spremeni prvotno predvideni ključ pokrivanja. Spremembo pa prinaša tudi prepolovljeni delež rezervnega sklada škofjeloške občine (namesto prvotno predvidenih 24 milijonov dinarjev le 13 milijonov), tako da se ustrezno povečajo deleži ostalih udeležencev pri pokrivanju izgube.

Novi ključ zato predvideva (in je medtem že tudi potrjen na ustreznih organih upravljanja), da bodo pri pokrivanju izgube sodelovali rezervni sklad SOZD Iskra s 45 milijoni dinarjev, rezervni sklad Iskra Commercea s 26 milijoni dinarjev, rezervni sklad Široke potrošnje 17 milijonov dinarjev in že prej omenjenih 13 milijonov dinarjev iz škofjeloškega občinskega rezervnega sklada.

Naj poudarimo še enkrat, da je bila odločitev sprejeta pravočasno pri vseh udeležencih, kar pomeni, da je bila izguba tudi pravočasno pokrita in s tem preprečeno izplačevanje zajamčenih osebnih dohodkov delavcem v Ratečah.

Kljub temu pa težav v Tovarni gospodinjstev aparatov še ni konec. V prvem letošnjem tromesečju so namreč „pridelali“ dodatnih 78 milijonov dinarjev izgube, izvršni svet škofjeloške občinske skupščine pa je ocenil, da bi morali zaradi številnih nepravilnosti pri notranjem poslovanju in seveda zaradi slabih poslovnih rezultatov v Tovarni gospodinjstev aparatov uvesti ukrepe družbenega varstva. Stališče, oz., sklep še ni dokončen, saj ga bo v drugi polovici junija obravnavala skupščina občine Škofja Loka in tudi dokončno sklepal. Ob tem pa vsekakor velja poudariti na izredni seji delavskega sveta SOZD Iskra sprejeto zahtevo (ki jo pogojuje trimesečni značaj kreditov za pokri-

vanje izgube v Ratečah in Sežani), da morajo v Ratečah do 15. julija zaradi številnih pomanjkljivosti izdelati nov sanacijski program.

S ključem za pokrivanje izgube v Sežani se ni nič spremenilo. Vnaprej napovedanih 49,5 milijona dinarjev izgube je ostalo nespremenjenih, enaki ostajajo tudi (že pokriti) deleži sanatorjev: Rezervni sklad SOZD Iskra 13,5 milijona dinarjev, rezervni sklad TOZD Elektroakustika 12,5 milijona dinarjev, rezervni sklad DO Iskra Široka potrošnja 16,5 milijona dinarjev in rezervni sklad sežanske občine 7 milijonov dinarjev.

Tudi v Sežani zaradi pravočasnega pokritja izgube do zajamčenih osebnih dohodkov ni prišlo; pač pa je bil na izredni seji delavskega sveta SOZD Iskra glede deleža iz rezervnega sklada SOZD Iskra sprejeta enaka zahteva kot pri Ratečah: TOZD mora do 15. julija izdelati nov sanacijski program; zahteva je tudi tu pogojena s trimesečnim značajem kredita.

Rdeča nit mnogih razprav na sestankih koordinacijskega odbora sindikata, izvršilnih organov delavskega sveta DO, pa tudi na najrazličnejših sestankih v temeljnih organizacijah, je nujnost reorganizacije DO Široka potrošnja. Brez dvoma gre za vpraša-

nje, ki je v tesni povezavi tudi z vprašanjem uspešnosti poslovanja DO, ki bi jo zaradi na moč ohlapnih notranjih vezi lahko ustrezneje poimenovali kot skupek temeljnih organizacij.

Kako okrepiti medsebojno poslovno in samoupravno povezanost članic Široke potrošnje, kako povezati reprodukcije tokove, kako racionalizirati poslovanje, kako preprečiti podvajanje aktivnosti znotraj DO na vsa ta vprašanja in še na mnogo drugih bo morala odgovoriti projektna naloga z naslovom „Sistemizacija ugotavljanja in projektiranja samoupravnih in poslovnih organiziranosti DO Iskra Široka potrošnja“.

Delavski svet je potrdil pravilnost poslovodne odločitve, da se ta naloga poveri Institutu za ekonomiko, organizacijo in informatiko Visoke ekonomske komercialne šole Maribor, ker za uspešno izvedbo tako zahtevne naloge v delovni organizaciji ni možnosti. Pomembno pri tej nalogi je, da je zasnovana rokovno precej kratko, saj mora biti opravljena do konca letošnjega novembra, rezultate pa naj bi pričeli prinašati v prakso že v pričetku prihodnjega leta.

Delegati so na osnovi predloga razpisne komisije za imenovanje delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi imenovali za direktorja

novoustanovljenega nabavnega področja delovne organizacije Janeza Burgerja in hkrati sklenili, da zaradi neodziva na prvi razpis ponovno objavijo razpis za prosta dela in naloge pomočnika glavnega direktorja za ekonomiko.

Pred zaključkom zasedanja je bilo postavljenih tudi nekaj delegatskih vprašanj. Strokovne službe DO bodo morale na zahtevo delegata iz TOZD TGA pripraviti odgovor o vzrokih za nedelujoče reprodukcije povezave znotraj Široke potrošnje; delegatko iz spodnjeidrijske Montaže je zanimalo, kako bodo v DSSS ukrepali, da v Montaži ne bo prišlo do zastojev proizvodnje zaradi pomanjkanja materiala od tistih dobaviteljev, ki zahtevajo devizno soudeležbo pri prodajni ceni?

Izvedeli so, da bodo v okviru DO (ki ima kot celota sicer negativen devizni saldo) storili vse, da bi zagotovili material tistim, ki so poravnali vse zahtevane devizne participacije.

Strokovne službe DO pa bodo morale pripraviti tudi odgovor na vprašanje iz Montaže, kako je z razvojem motorjev z zunanjim rotorjem, ki jih menda hkrati razvijajo v Železnih in Spodnji Idriji?

Stane Fleischman

DO AVTOMATIKA

Na 11. mednarodnem sejmu varjenja

Na zagrebškem razstavnem prostoru je od 14. do 18. maja potekal 11. mednarodni sejem varjenja in varjenih konstrukcij in 7. sejem antikorozijske. Med znanimi jugoslovanskimi proizvajalci tovrstne opreme: Rade Končar, Gorenje—Varstroj, Uljanik, je najnovejše dosežke na tem področju, predvsem v doseganju novosti in dodelanih postopkov avtomatizacije in mehanizacije varjenja prikazala Iskra—Avtomatika. Nosilni program so si obiskovalci lahko ogledali v hali 8, dopolnilni program, ki zajema antikorozivno zaščito delovnih mest pa v hali 10.

Dve leti je relativno kratek čas za predstavitev novih izdelkov, saj je povprečna razvojna pot izdelka do utečenosti v proizvodnjo daljša. Kljub temu se je Avtomatika za letošnjo prireditev posebno skrbno pripravila in samostojno, oz. v sodelovanju z drugimi delovnimi organizacijami prikazala nekaj pomembnih, zapaženih novosti.

Iz standardnega programa smo razstavili naprave za MIG/MAG varjenje (180, 200, 300). Iz družine naprav za TIG varjenje (70, 140, 350) smo kot novost na jugoslovanskem trgu predstavili napravo za varjenje, TIG—180, z vgrajenim procesnim krmiljenjem, ki hkrati tudi v svetovni ponudbi pomeni korak naprej v osvajanju nove tehnologije. Kot novejši proizvod sta bila prikazana tudi mešalec plina in aparat za čiščenje šob.

Mehanizacijo in avtomatizacijo varjenja so zastopali: aparat za varjenje vžigalnih tuljav VRV 002-47, avtomat za varjenje nihalnih ročic VME 162-59 in avtomat za vzdolžno varjenje pločevin do debeline 3 mm in dolžine 3 m VCV 361-03.

Na segmentu težke varilne mehanizacije in avtomatizacije smo nastopali skupno z mariborsko delovno organizacijo METALNA, s katero imamo tudi sklenjen samoupravni sporazum o dolgoročnem poslovno-tehničnem sodelovanju.

Prav na tem področju sta bili prikazani dve novosti: portalni avtomat in laser za rezanje, voden z optično glavo koordinatnega rezalnika, ki smo ga razvili v sodelovanju z delovno organizacijo Elektro-optika in je bil med obiskovalci tudi deležen največ zanimanja.

Omenili smo že dopolnilni pro-

gram, ki iz leta v leto dosega večje tržne uspehe. V jugoslovanskem razvojno-proizvodnem prostoru je ta

program slabo zastopan tako, da so se na zagrebškem sejmu uporabniki, lahko bi rekli, prvič seznanili s programom, ki ga nudi Iskra. Sem sodijo tlačne in injektorske naprave za peskanje, klimatizirani skafandri z zaščito pri peskanju, zvočno absorbcijske zaščitne stene in program za zaščito oči.

Grafično pa je bil tudi prikazan

(Nadaljevanje na 6. strani)

Naš dopolnilni program.

ISKRA — AVTOMATIKA LJUBLJANA
Ljubljana, Stegne 15 b

RAZPISUJE

NAGRADE DR. VRATISLAVA BEDJANIČA za doktorsko disertacijo, magistrsko in diplomsko dela s področja sistemov, naprav in elementov avtomatizacije, zaščite in stikalne tehnike.

Nagrade so namenjene doktorjem in magistrskim elektrotehničnim znanostim ter diplomantom elektrotehničnih fakultet, ki so svoje delo zagovarjali v študijskem letu 1983/1984.

V študijskem letu 1983/1984 bomo podelili:

- eno nagrado za doktorsko disertacijo v znesku 22.000,00 din
- tri nagrade za magistrska dela v znesku 18.000,00 din
- pet nagrad za diplomska dela v znesku 12.000,00 din

Predloge za razpisane nagrade posredujejo fakultete in sicer le za tiste kandidate, ki so svoje delo zagovarjali v študijskem letu, za katerega je razpis objavljen.

Predlogu mora biti obvezno priložena doktorska disertacija, magistrsko oziroma diplomsko delo z mnenjem fakultete.

Vsa fakulteta lahko poda največ 3 (tri) predloge za diplomsko dela.

Predlagatelje opozarjamo, da lahko za nagrade predlagajo le tiste kandidate, ki do sedaj še niso prejeli nagrade dr. Bedjaniča.

Komisija nagrajenih del ne vrača.

Komisija za nagrade dr. Bedjaniča bo sprejemala prijave oz. predloge za podelitev nagrad v letu 1984 do vključno 15. oktobra 1984.

Vsak predlog za podelitev nagrade mora vsebovati tudi točen naslov kandidata ter ime in priimek njegovega mentorja, z naslovom.

Po sprejemu sklepa o podelitvi nagrad, komisija o sprejetem sklepu obvesti vse predlagatelje.

Nagrade bodo podeljene 12. decembra 1984 ob obletnici smrti dr. Vratislava Bedjaniča. Nagrajenci prejmejo poleg denarne nagrade tudi pisno priznanje.

Prijave in predloge z vso potrebno dokumentacijo je potrebno posredovati na naslov: Predsednik „Komisije za nagrade dr. Vratislava Bedjaniča“, prof. dr. Anton OGORELEC, Fakulteta za elektrotehniko, 61000 LJUBLJANA, Tržaška c. 25.

Komisija za nagrade
dr. Vratislava Bedjaniča:
prof. dr. Anton OGORELEC, l.r.

Predsednik delavskega sveta
delovne organizacije:
Boris Volk

DO TELEMATIKA — TOZD MKD

Programsko-volilna konferenca mladih MKD

Osnovna organizacija ZSMS MKD je imela v četrtek, 31. maja programsko konferenco z nadomestnimi volitvami. Po otvoritvi konference je predsednik mladincev Brane Đorđević podal poročilo o delu osnovne organizacije v letu 1983. Poudaril je, da je kljub kadrovskim težavam v osnovni organizaciji prišlo do vidnega napredka v aktivnosti glede na leto 1982.

Predsedstvo se je v lanskem letu sestalo na sedmih rednih in na dveh izrednih sejah osnovne organizacije. Na teh sejah smo obravnavali problematiko v naši osnovni organizaciji in realizacijo zastavljenih nalog. — Uspeli smo formirati komisije, ki pa zaradi pomanjkanja števila članov niso delovale tako, kot bi morale.

Organizirali smo tekmovanje v kegljanju in se aktivno vključevali v delo samoupravnih organov. Zvezne mladinske delovne akcije se je udeležil en član naše organizacije, prav tako pa se je eden udeležil mednarodne mladinske delovne akcije, ki je bila v ČSSR.

Ob državnih praznikih, referendnih, volitvah in podobnih priložnostih smo skrbeli za urejenost in okrasitev prostorov. Povezali smo se tudi s koordinacijskim svetom in z njimi dobro sodelovali. Upamo, da bo s sodelovanjem v bodoče še boljše. Še vedno nam ni uspelo pridobiti v naše vrste vseh mladih komunistov, ki bi

lahko veliko doprinesli k še boljšemu delu naše osnovne organizacije.

Na konferenci smo sprejeli akcijski program za leto 1984. Na področju družbenoekonomskih odnosov smo predvidevali organizacijo izobraževalne teme v obliki okrogle mize.

Na področju idejnopolitičnega usposabljanja se bomo morali aktivno vključiti v vse oblike usposabljanja v skladu s programom OK ZSMS Kranj. Na področju kulture bomo sodelovali na prireditvi „Zlata slušalka“ in skrbeli za okrasenost delovnega okolja pri raznih aktivnostih. Informiranje mora biti razvito. Vsi mladi morajo biti sproti obveščeni o tekočih dogodkih v TOZD.

Na področju SLO in DS se bomo vključevali v delo pohodne enote, sodelovali bomo v akciji NNNP '84. Na športnem področju bomo poskušali poleg kegljanja organizirati še tekmovanje v streljanju z zračno puško.

Izvolili smo tudi nove člane predsedstva OO ZSMS MKD. Predsednik komisije za idejnopolitično usposabljanje je postal Andrej Krč, predsednik komisije za informiranje Jože Delovec, tajnica pa Jana Omersa.

Na koncu programske konference smo podelili priznanja najbolj aktivnim mladincem. Bronasti znak ZSMS za uspešno in požrtvovalno delo v ZSMS so dobili: Zmago Čemažar, Jana Omersa, Janez Kuralt, Bojan Lipovšek, Stojan Drobnič in Brane Đorđević. Stojan Drobnič

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva SOZD Iskra — Industrija za elektroniko, telekomunikacije, elektromehaniko, avtomatiko in elemente — Ljubljana

— Glavni urednik: Pavle Gantar, pomočnik glavnega urednika: Miloš Pavlica, odgovorni urednik: Dušan Željeznov, tehnični urednik: Janko Colnar, novinar: Mara Ovsenik.

— Ureja uredniški odbor: Alojz Boc (Kibernetika), Spela Ditttrich (Avtomatika), Lado Drobež (Iskra Commerce), Stane Fleischman (Široka potrošnja), Milan Krapež (IEZE), Kazimir Mohar (Telematika), Marko Rakušek (Avtoelektrika) — Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo.

— Naslov: Ljubljana Trg revolucije 3, tel.: 213-213, int.: 34-95 do 34-98 — Tisk: Časopisno-tiskarsko podjetje PRAVICA—DNEVNIK, Ljubljana.

Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS je glasilo oproščeno plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

Bomo predrli zid računalniške nepismenosti?

Ko bi poskušali odgovoriti na vprašanje, ki smo ga postavili v naslovu na osnovi vtisov iz obiska na 1. računalniških dnevih v Mariboru, bi nedvomno pritrdili. Pa ne samo po logiki, ki jo ponuja srbski pregovor »Šta će mudra vlada, kad je narod pametniji...« kot odgovor na varno zapahnjene meje, ko gre za vprašanje, kako do bolj ali manj zmogljivega mikroračunalnika. V našem pritrdilnem odgovoru bi bilo argumentov mnogo več: mlada generacija, celo najmlajša, je računalnike že vključila v svoj način življenja. In pri tem sploh ni pomembno, da v tem trenutku na domačem trgu po legalni poti do računalnika sploh ni mogoče priti (izjem je le za potrditev pravila). To vprašanje bo treba rešiti — kot bolj ali manj obrobno, saj bi moralo biti poglavito vprašanje, kako pridobiti in širiti računalniško in znanje o računalnikih in ne kako do računalnika.

V petek in soboto, 8. in 9. junija, so torej v prostorih srednje šole Miloša Zidanske v Mariboru poskušali predstaviti prerez mikroračunalniškega »duha«, kakršen je značilen za današnji slovenski trenutek. Mladi (!) so prinesli, podobno kot pred meseci v ljubljanski Cankarjev dom, s seboj tisto, kar so hardware in software po bolj ali manj domiselnih ilegalnih poteh uspeli spraviti čez mejo (in izdelati, tu imamo seveda v mislih zlasti programski del, sami). Tako smo si lahko ogledali kar pestro ponudbo izdelkov z napisi Sinclair (sir Clive bi bil nad zaverovanostjo naše mladine v njegove izdelke prav gotovo fasciniran), Commodore, Oric. Bolj zanimive so bile stojnice, kjer so pokazali svoje dosežke domači proizvajalci (praznaprav tisti, ki si bolj ali manj vroče to želijo postati): naša DO Široka potrošnja je predstavljala svoj hišni računalnik HR — 84, ogledali smo si lahko plod sodelovanja med zagrebškim Velebitom in varaždinsko organizacijo PEL (OOUR Elektronika): mikroračunalnika »Orel« in »Galeb«, omeniti velja tudi stojnico Iskre Deltete, ki je širokosrčno predstavljala svoje Partnerje, ki pa so glede na plitve žepe tako obiskovalcev kot šolstva tja komajda sodili.

Širokopotrošni HR — 84 smo predstavili pred nedavnim, zato ga ne bomo ponovno. Morda nekaj več besed o varaždinskih napravah. »Orel« (tip 102), ki naj bi bil v kratkem napredaj po ceni od 70 — 90 tisoč dinarjev, naj bi se kmalu umaknil novejšemu izdelku z imenom »Galeb«, ta pa naj bi veljal med 90 in 100 tisočaki. Karakteristike Orla: procesor 6502, 16 kB rom in 8 — 32 kB RAM spomina, grafika 256 x 128, tastatura z jugoslovanskimi znaki in zvočnim indikatorjem, generator zvoka, možnost priključitve tiskalnika (ki pa ga ne ponujajo), kasetofona, TV sprejemnika preko antenskega ali video vhoda; na mariborski predstavitvi je za monitor služil Iskrin prenosni CB televizor »Trim«.

Tega so uporabili tudi pri računalniku »Galeb« (procesor 6502, 16 kB ROM in 9kB RAM spomina, možnost razširitve do 64 kB, generator slike s 16 x 48 alfanumeričnimi znaki, grafika 48 x 96 točk, tastatura z jugoslovanskimi pismenkami).

Zal smo na mariborski predstavitvi opotekavih slovenskih korakov v svet računalništva pogrešali obetajočega predstavnika mikroračunalniške industrije (kar sicer Slovenijales po imenu sodeč sicer ni, vendar z napovedovanim

izdelkom to utegne postati): Slovenijales namreč napoveduje mikroračunalnik »Color graf«, ki naj bi razveselil domače (potencialne) kupce. Žal, kot že rečeno, ga v Mariboru nismo videli.

Zato pa nas je razveselil SOZD Gorenje (žal spet samo z obljubami) z napovedjo novega izdelka, ki so ga poimenovali »Dialog 20«. Gre za aparat, ki na zunaj močno spominja na terminal Paka (ista tastatura in ohišje) obeta pa privlačne (žal šele napovedane) lastnosti. Za srčko aparata, ki so ga razvili na ljubljanski Fakulteti za elektrotehniko, so uporabili ljubiteljem Sinclairjevih »škatic« dobro znan mikroprocesor z 80 A, uro so naravnali na 4 MHz, vgradili 16 kB ROM in 64 kB RAM spomina.

BASIC so izdelali v Ljubljani (na Fakulteti za elektrotehniko). Računalnik ima CP/M kompatibilni operacijski sistem s predvideno možnostjo za dodajanje disketnih pogonov pa naj bi se po zmogljivosti (in ceni) uvrstil med Sinclairjev ZX Spectrum in Deltin Partner. Podatki so žal nekoliko skopi, saj razstavljalec ni premogel nobenega prospekta.

Vzporedno s predstavljanjem »trde« in »mehke« računalniške robe pa so organizatorji v Mariboru organizirali vrsto okroglih miz. Beseda je tekla o sodobnem poslovanju z računalnikom, o snovanju in proizvodnji s pomočjo računalnika, o računalniku doma, v izobraževanju, o odnosu otrok — računalnik, pa o umetnosti in računalniku ter celo — kar nekoliko »eksterritorialno« — o načinih, kako priti do mikroračunalnika.

Zanimanja in vnetega pritiskanja na gumbe membranskih, gumijastih in profesionalnih tastatur je bilo v posloju nekdanje gimnazije — danes srednje šole usmerjenega izobraževanja Miloša Zidanske dovolj in obilo. Prevladovala so seveda igrice, ki pa naši — tudi osnovnošolski — mladini zadoščajo le za prve korake pri seznanjanju z novimi orodji. Dejstvo, da uvoz mikroračunalnikov v Jugoslavijo pravzaprav niti ni prepovedan (le dražji od 5000 dinarjev ne smejo biti) in sivina te birokratske ugotovitve pa nas morata le prepričati, da si čakanja ne moremo več privoščiti. Sveta prehiteli tako ne bomo, saj smo že preveč v zamudi; morda bomo vsaj zmanjšali razkorak. In v Iskri bi tu lahko pripomogli. Recimo tako, da bi kar najhitreje pričeli s proizvodnjo pionirja HR-84!

Stane Fleischman

DO KONDENZATORJI — TOZD MEHANSKI DELI IN NAPRAVE

Prvo četrletje uspešno

O poslovanju v prvih treh mesecih letošnjega leta nam je direktor TOZD Mehanski deli in naprave Dušan Kočvar že takoj na začetku povedal, da so letošnje poslovno leto v njihovi TOZD začeli z dokaj nejasnimi podobami o ekonomski politiki, ki naj bi vladal letos na tržišču Jugoslavije.

»Zato je plan proizvodnje, ki smo si ga zastavili, odraz zahtev tržišča in nam relativno zagotavlja socialno varnost,« je dejal Dušan Kočvar in pribil, »da je zato uresničitev letošnjega plana v zaostrenih gospodarskih razmerah za nas nujnost.«

Po njegovem mnenju so v prvem četrletju proizvodni oddelki v njihovi TOZD izpolnjevali planske obveznosti z manjšimi odstopanji v posameznih oddelkih. V oddelku Metalizacija so z zaposlitvijo hovih delavcev in zagonom večine strojev četrte izmene fizično za nekaj odstotkov presegli plan, vendar so pri tem ugotovili, da je odstotek izmeta še vedno previsok. Zato se morajo delavci glede na vrednost reprodukcijskega materiala še bolj zavedati svoje odgovornosti do zaupanih jim materialov in strojev.

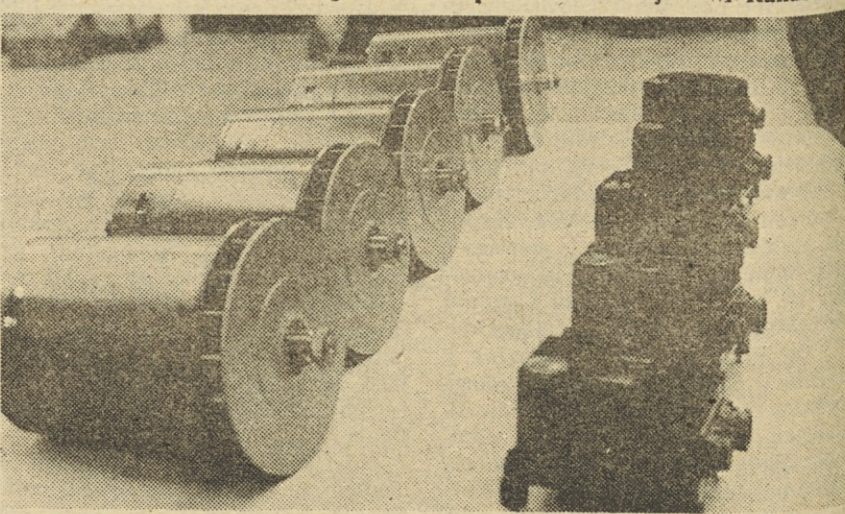
Uresničitev plana oddelka Aluminijska ohišja je bila na planirani višini količine izdelka za TOZD Energetski kondenzatorji in TOZD Elementi za odpravo RF motenj. Eksterna prodaja pa je bila v teh treh mesecih nekaj večja od planirane prodaje in to zaradi potreb tržišča. Povečano proizvodnjo so uresničili delno z zaposlitvijo novih delavcev delno pa z nadurami. Povpraševanje po njihovih izdelkih pa še vedno narašča in tako lahko pričakujejo v letošnjem letu precej večjo proizvodnjo kot pa so jo planirali.

V oddelku Polizdelki so uresničili proizvodnjo v planirani višini. V tem oddelku so dosegli v letošnjem letu bistveni porast fizične proizvodnje plastike in abizolacije in pocinjevanja (Nadaljevanje na 7. strani)

Nov uspeh

Prizadevanja strokovnih služb v novogoriški Iskri — Avtoelektriki po osvajanju novih izdelkov so rodila še en uspeh. Na našem posnetku si lahko ogledate prvih pet alternatorjev z ločnimi regulatorji iz družine AAT. Cela družina brezkontaktnih alternatorjev zajema izdelke moči od 75 do 180 amperov, na posnetku pa je 85 amperška izvedba. Namenjeni so za težka specialna vozila.

Od začetka osvajanja tega zahtevnega izdelka do realizacije, oziroma rojstva je preteklo komaj leto dni. Team strokovnjakov se je po tem vprašanju prvič sestal aprila lanskega leta,

OB IZDAJI PRIROČNIKA

Delovna organizacija ISKRA TELEMATIKA KRANJ je v sodelovanju z Zavodom SRS za varstvo pri delu, Ljubljana izdala priročnik.

EKOLOGIJA DELA,

ki predstavlja prvi primer celovite predstavitve tega strokovnega področja v Sloveniji. V priročniku so zbrani osnovni podatki in napotki, obogateni s praktičnimi izkušnjami, za vse oblike skrbi za delovno okolje. Namenjen je predvsem strokovnim delavcem v službah varstva pri delu in pooblaščenim delavcem za varstvo pri delu, projektantom tehnoloških postopkov in objektov, konstruktorjem delovnih priprav in naprav, organizatorjem tehnološkega in delovnega procesa ter drugim.

Delovnim organizacijam priporočamo, da priročnik sprejmete kot praktični pripomoček vsem, ki se pri svojem delu srečujejo z nadzorom, urejanjem in načrtovanjem delovnega okolja ter z oceno delazmožnosti delavcev za delo v danem okolju. Priročnik bo v posebno pomoč zlasti pri opravljanju preventivne vloge varstva pri delu — za zmanjšanje tveganj, ki jim je delavec izpostavljen pri delovnih opravilih.

Hkrati naj še pripišemo, da je Odbor za varstvo pri delu in humanizacijo dela SOZD ISKRA na 5. seji dne 5. 11. 1983 podprl predlog o izdaji priročnika.

Naročila sprejema:

DO ISKRA TELEMATIKA KRANJ

Služba za izobraževanje

Ljubljanska c. 24

64000 KRANJ

Cena izdoda: 800 din

Pri naročilu večjega števila izvodov (10) nudimo 10-odstotni popust!

SOZD Iskra, Izobraževalni center, Ljubljana

razpisuje

posebno obliko pospešenega izobraževanja za izpopolnjevanje strokovne izobrazbe po programu:

6. ZUNANJETRGOVINSKA ŠOLA V ISKRI
v času od 5. 2. do 26. 4. 1985

Pospešeno strokovno izpopolnjevanje je namenjeno delavcem, ki jih Iskra usmerja na odgovornejša dela in naloge na področju mednarodnega poslovanja Iskre.

VSEBINA:

Program je sestavljen iz izbranih splošnih in posebnih tem, ki celovito pokrivajo področje mednarodnega ekonomskega poslovanja organizacije združenega dela. Nova specifična in interdisciplinarna znanja, ki jih terja zunanjetrgovinsko poslovanje Iskre in mednarodno okolje izhajajo iz teoretičnih osnov in so močno naravnana na aktualna vprašanja družbeno-ekonomske in poslovne prakse s končnim poudarkom na Iskrini problematiki mednarodnega poslovanja.

POGOJI ZA VPIS:

Za vpis v program strokovnega izpopolnjevanja se lahko prijavi vsak, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

- je zaposlen v Iskri vsaj 2 leti
- ima dokončano višjo ali visoko šolo tehnične, ekonomske, pravne ali izjemoma tudi druge smeri
- obvlada aktivno enega od svetovnih jezikov
- je star (praviloma) do 35 let

Kandidati, ki niso oproščeni opravljanja posebnega strokovnega izpita za delo pri zunanjetrgovinskih poslih, morajo izpit, ki je eden od pogojev za ZT registracijo, opraviti do pričetka 6. zunanjetrgovinske šole v Iskri.

Temeljni seminar za zunanjetrgovinsko poslovanje, oziroma za pripravo kandidatov za opravljanje posebnega strokovnega izpita bo od 24. 9. do 6. 10. 1984 v Portorožu.

Izpitni roki v letu 1984 bodo v oktobru in decembru pri Gospodarski zbornici Slovenije.

ORGANIZACIJA:

Skupne oblike andragoškega dela bodo organizirane celodnevno 6 dni v tednu. Kandidate opozarjamo, da si prilagodijo obveznosti v zasebnem življenju na nadpovprečno obremenitev v času šolanja. Obiskovanje šole bo redna delovna obveznost.

V okviru priprav na šolanje bomo organizirali tudi temeljna predavanja o izbranih ekonomskih temah v obliki uvajalnega seminarja, ki bo potekal ob petkih in sobotah izven delovnega časa v mesecih november in december 1984 ter delno v mesecu januarju 1985.

Udeleženci, ki bodo vse obveznosti iz programa uspešno opravili, bodo prejeli spričevalo o uspešno končanem šolanju in bodo imeli prednost pri razporejanju na zahtevnejša in odgovornejša dela in naloge v zunanjetrgovinski dejavnosti Iskre.

NOSILCI PROGRAMA:

Ekonomska fakulteta „Boris Kidrič“, Ljubljana; SOZD Iskra, Izobraževalni center, Ljubljana.

VODJA PROGRAMA:

mag. Mitja Tavčar, dipl. ing.

STROKOVNI KOORDINATOR PROGRAMA:

dr. Vekoslav Potočnik

ČAS IN KRAJ:

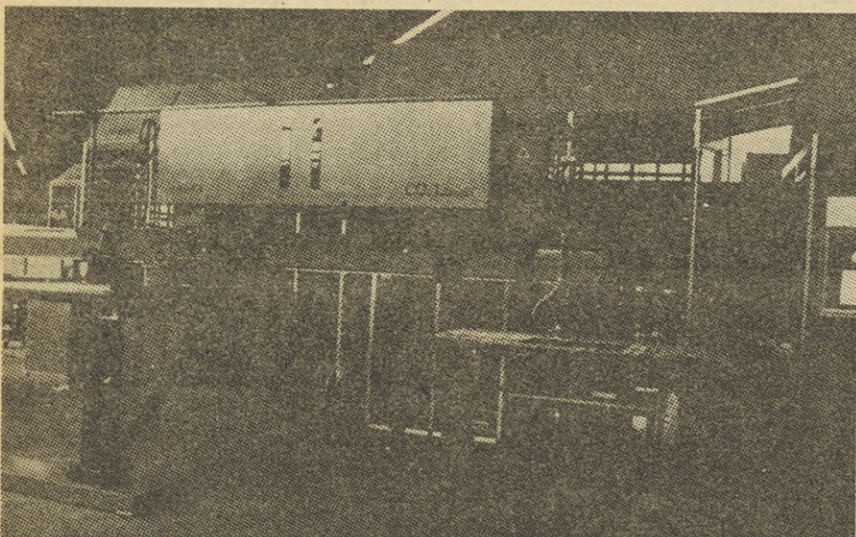
S programom strokovnega izpopolnjevanja bomo pričeli 5. 2. 1985 ob 8. v hotelu Transturist, Skofja Loka. Zaključek programa šolanja predvidevamo 26. 4. 1985 ob 14.

PRIJAVE:

Izpolnjene prijavnice z dokazili o izobrazbi in opisom dosedanjih delovnih izkušenj naj TOZD, oz. DSS pošljejo najkasneje do 15. 9. 1984 na naslov: SOZD Iskra, Izobraževalni center, Ljubljana, Trg revolucije 3/XI.

Posebej prosimo, da upoštevate razpisni rok, ker bomo pričeli s pripravami kandidatov za šolanje že v septembru 1984 (ZI registracija, dopolnilni tečaji tujih jezikov, uvajalni seminar).

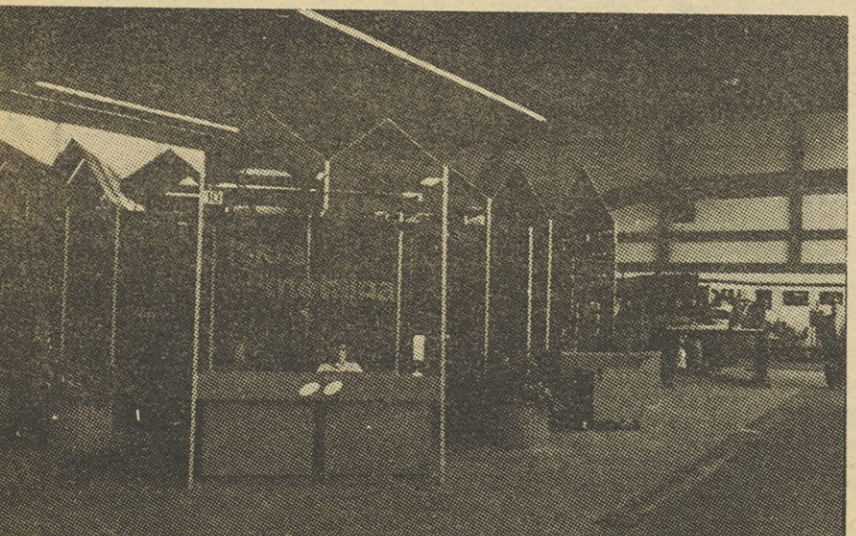
Podrobnejše informacije o vpisnih pogojih, organizaciji, izvedbi in vsebini programa lahko dobite na tel. št.: 061/222-212.

Laser za rezanje, voden z optično glavo koordinatnega rezalnika.

(Nadaljevanje s 5. strani)
projekt medsebojnega sodelovanja med Iskro-Avtomatiko in goriškimi Vozili, ki zajema avtomatizacijo varjenja cistern za prevoz tekočega goriva. Del tega projekta je že v realizaciji.

Dolgoročna usmeritev področja varjenja v mehanizacijo, avtomatizacijo, oz. robotizacijo, s poudarkom na kompleksni ponudbi elektronskega in strojnega dela opreme ter tehnologije kot najvišje stopnje ponudbe, se potrjuje v svoji pravilnosti tudi izven naših meja. Vključevanje v mednarodno delitev dela ni vezano samo na prodajo, oz. kooperacijske pogodbe, temveč tudi na sodelovanje z znanimi svetovnimi inštituti za varjenje. Tako je bilo v času sejma opredeljeno znanstveno-tehnično in poslovno sodelovanje z Leningrajskim inštitutom za varjenje in s podobnim inštitutom iz Kitajske.

Skupen nastop z Metalno iz Maribora.

Trdo delo se je obrestovalo

Glede na zamrznjene in celo na decembrsko raven vrnjene cene izdelkov pržanske tovarne, je bilo pri napovedih o poslovnem rezultatu prvega letošnjega tromesečja čutiti precej pesimizma. Napovedovana je bila izguba, šušljalo se je celo o rdečih številkah v višini nekaj deset milijonov dinarjev, vendar se je izkazalo, da so se napor pržanskega kolektiva obrestovali. Izgube ni bilo.

Čprav planskih ciljev niso uspeli doseči tako kot bi želeli, (zaostajala je proizvodnja, slaba je bila realizacija izvoza, celotni prihodek ni bil dosežen v zadostnem deležu letnega plana, dohodek ni bil tolikšen kot so načrtovali, enako tudi čisti dohodek itd.) pa so z doseženimi rezultati vseeno zadovoljni. Razmere v katerih so bili prisiljeni gospodariti, zanje nikakor niso bile ugodne. Že v uvodu smo omenili, da so cene svojih končnih izdelkov vrnili na decembrsko raven, kar glede na nepopustljive zahteve dobaviteljev reprodukcij materialov seveda ni bilo niti malo spodbudno.

Kako gospodariti brez izgube, če samo pri barvnem televizorju nastane razkorak med prodajno ceno in materialnimi stroški v višini več kot 20.000 dinarjev? Pomagali so si, kakor so vedeli in znali. S tistim dnem, ko so morali cene znižati, so prenehali pošiljati svoje izdelke v trgovine in jih do konca »obsednega« stanja prodajali izključno v svoji tovarniški trgovini.

To je zahtevalo ogromne napore, saj niti prostori niti prodajno osebje niso prilagojeni za prodajanje tolikšnih količin izdelkov.

Kljub temu pa se je prizadevanje izplačalo, saj je prodaja tekla brez zastojev, prihranek stroškov, ki bi nastali s prodajo aparatov v redni trgovinski mreži, pa je bil tolikšen, da je ključno pripomogel k odpravitvi izgube. Da pa je bil rezultat dosežen tako, da ga ni bilo treba pisati v rdečih številkah, gre vsekakor zasluga tudi celotni Iskri, službam v DO, SOZD in Iskri Commerce, ki so se vključile v prizadevanja za dogovarjanje pri oblikovanju cen dobaviteljev repromateriala in komponent, ki jih potrebujejo na Pržanu.

Danes, ko je najhuje že mimo, ugotavljajo na Pržanu vrsto nepravilnosti, ki so jim povzročale preglavice: zamrzitev cen še zdaleč ni veljala za vse, takšno »ribarjenje v kalnem« pa seveda še malo ne olajšuje dela dobrim gospodarjem.

»Udarčni« način prodaje pa sam po sebi kljub nenormalnim naporom za dogovarjanje pri cenah ne bi bil dovolj, zato je bilo treba izkoristiti še preostale notranje rezerve. V prvih letošnjih mesecih so zato povečali produktivnost dela in fizični obseg proizvodnje v primerjavi s prejšnjim obdobjem.

Omenili smo že, da izvoz ni tekkel tako kot bi moral glede na posledice, ki izvirajo iz neizpolnjevanja potrebnega obsega prodaje na tuje. Vse pa kaže, da bo v mesecih, ki so ostali do konca leta, izvoz vendar krenil navzgor.

Pogodbeni dogovori s tujimi kupci so več ali manj urejeni, zato že od drugega letošnjega kvartala pričakujejo dosti boljši rezultat, še boljši pa so izgledi za realizacijo celoletnega izvoznega načrta.

PRVO ČETRTLETJE USPEŠNO

(Nadaljevanje s 6. strani)

priključkov, saj so ob pravočasni oskrbi z reprodukcijskimi materiali zato pravočasno tudi oskrbovali ostale TOZD njihove DO s potrebnimi polizdelki.

Plan proizvodnje v oddelkih Proizvodnje strojev in orodij ter Vzdrževanja je bil minula leta vedno odraz potreb ostalih TOZD njihove DO po opremi, ne pa odraz zmogljivosti proizvodnje opreme in orodij. Zato je letošnji plan proizvodnje zastavljen realno glede na možnosti proizvodnje, pri čemer jim kvarijo podoba o realizaciji predvsem zaostanki iz lanskega leta, ki jih sicer v prvem četrtletju letos sorazmerno dobro razrešujejo, saj so vskladiščili v tem obdobju 10 strojev, 14 raznih naprav (priprav) in 9 novih orodij za potrebe TOZD semiške DO. V zaključni fazi preizkušanja pa so bili še nadaljnji štirje stroji, ki so jih vskladiščili aprila.

Poleg omenjenih strojev in naprav, namenjenih TOZD lastne DO, so sklenili posel tudi za Iskro v Sežani, pred zaključkom pa je tudi impregnacija za Nikolo Teslo iz Zagreba.

»V proizvodnji bomo morali še bolj prisluhniti potrebam naših TOZD, saj smo predvsem na zunanjem trgu izpostavljeni naglemu prilaganju potrebam kupcev kondenzatorjev, to pa nujno terja proizvodnjo opreme orodij in vzdrževanje, da bi hitreje kot doslej usposobili obstoječo opremo ter izdelali novo opremo in orodje v čim krajšem času.« je ob koncu dejal Dušan Kočevar.

D.Ž.

Vendar pa se tudi tu zatika, saj družbena pomoč pri spodbujanju izvoza še zdaleč ni tolikšna, kot bi glede na družbeno klimo pričakovali, temveč ostaja slej ko prej deklarativna. Težko si je razlagati, zakaj je domala nemogoče pridobiti najpotrebnejše kredite za organiziranje izvozne proizvodnje. S tem hudo narašča problem zagotavljanja likvidnosti, ki prerašča v najresnejšo oviro za izpolnjevanje planskih zadolžitvev. Normalni krediti za financiranje proizvodnje so namreč predragi, da bi jih bilo smiselno najemati za kreditiranje proizvodnje za izvoz.

Naj samo omenimo, da začenja teči tudi izvoz barvnih TV sprejemnikov, ki naj bi v prihodnosti postali celo nosilen izvozni artikel.

Ne glede na prizadevanja in vse večji delež proizvodnje za izvoz, pa na Pržanu ne pozabljajo na domače kupce. Ta kolektiv je bil eden redkih, ki vsem restrikcijam navkljub nikoli ni zmanjševal ponudbe na domačem trgu, res pa je, da so kapacitete tovarne TV sprejemnikov mnogo preskromne, da bi lahko zadostile potrebam celotnega jugoslovanskega trga.

Samo še informacija o proizvodnji tako zaželenega in široko napovedovanega izdelka kot je v času mikroročunalniške euforije lahko hišni računalnik. Zdaj ni več dvoma, da bo »HR-84« prišel iz proizvodnih prostorov pržanske tovarne, vendar je tudi tu treba ugotoviti, da kljub nedvomnim družbenim koristim (samo za uvoz delov, potrebnih za proizvodnjo tega računalnika, je potrebnih manj deviz kot za uvoz najcenejšega računalnika v tem trenutku) družbena pomoč ni drugega kot prazna beseda.

Stane Fleischman

Janku Poličarju v slovo

Kruta usoda je za vedno iztrgala iz naših vrst sodelavca JANKO POLIČARJA. Ob tem nam je zastala beseda, roka je spustila orodje, ustavili so se stroji, v prenekaterih očeh pa so se zalesketale solze, ki so pričevale, kako priljubljen je bil med sodelavci.

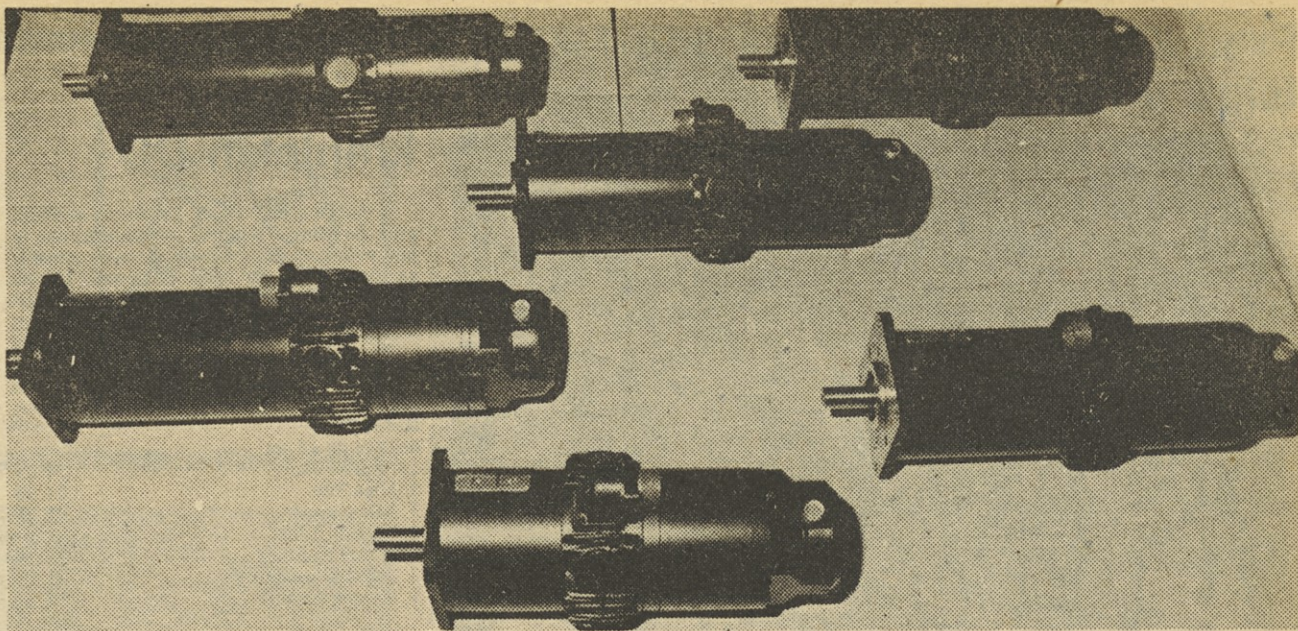
Janko Poličar bi čez dva meseca slavil delovni jubilej 30-letnega dela v Iskri, kamor je prišel kot mlad fant avgusta leta 1954 in se zaposlil kot zunanji transportni delavec. Opravljal je težka fizična dela in pomagal povsod, kjer je bila potrebna močna roka.

Delovna pot ga je vodila nato v galvaniko, navijalnico, sestavljal je kinoprojektore, ki so prvi poneli ime Iskre v tuji svet, dokler se ni pred 14 leti zaposlil v delavnici ogrodi in ohišij, kjer je kljub temu, da ni imel možnosti, da bi se izučil za ta poklic v šoli, opravljal najzahtevnejša dela visokokvalificiranega delavca.

Toda katerokoli delo je opravljal, ga je opravljal z ljubeznijo, vestno in pošteno, nikoli z nejevoljo in mrkim obrazom, ampak z zavzetostjo, pogosto celo s pesmijo, ki se je mešala s hrupom strojev, udarci kladiv, zvenom pločevine, v čudovit ritem ustvarjalnega dela. Kot takega ga je poznala vsa Iskra.

Ponosni smo bili nanj, ko je s svojim božajočim, žametnim glasom ponesel v svet daleč prek naših meja prelepo slovensko pesem kot član kvinteta Gorenjci.

Sodelavci
Iskre KIBERNETIKE,
TOZD Merilne naprave

Z Iskraši — pesniki

Predstavljamo vam izbor pesmi naših sodelavcev — pesnikov, ki bodo tudi sami prebrali svoje pesmi na naši prireditvi ob dnevu Iskre in borca.

BISERKA CAR

DREVO

Premlado si drevo zeleno,
da sadove bi dajalo.
Premehke tvoje veje so in nežne,
da bi zdržalo.

Zakaj tako cvetiš
in cvetje ti odpada?

Zakaj tako hitiš?
Počakaj!
Jesen ti breme listja bo odvzela,
zima z mehkim puhom te odel.

Tedaj prišla bo pomlad
tako pričakovana
in cvetje bo cvetelo,
ne bo ga vzela slana

Sadovi oh sadovi
sočni bodo sladki
in tvoje veje trdne
in listi tudi taki.

V tovarni elektromotorjev so pravočasno izdelali prototipno serijo 20 enosmernih servomotorjev, ki so v celoti plod domačega znanja, razvoja in s skromnim deležem uvoženega materiala. Čprav nekoliko z zamudo glede na prvotno načrtovani rok izdelave prototipov, pa so motorji vseeno pravočasno »ugledali luč sveta«: v teh dneh jih namreč razstavljajo na zagrebškem sejmu obdelovalnih strojev. Priložnost za predstavitev izdelkov, kakršnih na jugoslovanskem trgu močno primanjkuje, je nenadomestljiva, zato je tudi dosežek toliko pomembnejši. Več o domačih servomotorjih pripravljamo za prihodnjo številko našega glasila, kjer bomo predstavili paleto izdelkov iz programa, ki bo za Tovarno elektromotorjev pomenil pomembno usmeritev za bodočnost: motorji za zahtevno profesionalno in industrijsko uporabo.

MILENA MAJČEN

„PREBUJAM SE! ŽIVIM“

Leta in leta hodiš brezciljno
po istih poteh,
ki bi jih moral imeti rad,
prizadet, ranjen, molčeč.
Leta in leta prosjačiš
za kosček ljubezni,
za razumevanje, za malo toplino
in z vsakim korakom postajaš
sam sebi tuj in še bolj sam.
Nenadoma srečaš nekje sredi poti
mehak, predan pogled
in roko, ki ti visoko v nebo
maha v pozdrav.
Korak presenečeno zastane,
upanje ti poboža lase.
Prisluhneš pesmi vetra,
ki ima barvo njegovega glasu.
V utrujenem srcu zadržijo strune
in globoko v sebi zajeciš:
»Prebujam se! Živim!«

TOZD ELEKTROMOTORJI

Jubilejni koncert

Mešani pevski zbor Iskre Železniki je z jubilejnim koncertom, ki so ga organizirali v soboto, 9. junija, v kinodvorani na Česnjici v Železnikih, počastil peto obletnico obstoja.

Velika ljubezen do dela, ki je povezala nekaj desetletij Iskrašev in Iskrašic v zbor, ki neutrudno vadi in nastopa že polnih pet let, je obrodila bogate sadove.

Del njihovega pestrega glasbenega repertoarja, ki so ga pripravili za sobotni koncert, je polno dvorano obiskovalcev pripravil do navdušenja in burnih aplavzov.

Doživeto in kvalitetno interpretiranje skladb Gallusa, Försterja, Pahorja, Kernjaka, če naštejemo le nekatere avtorje dolge vrste pripravljenih skladb, je pokazalo tudi na kvalitetno rast ansambla: od spevnih, narodnih in ponarodelih melodij, ki so predstavljale začetni program pevskega zbora, posegajo ljubitelji zborovskega petja tudi na zahtevnejša področja, ki zahtevajo mnogo več truda, izostrenih ušes in pripravljenosti za delo.

Jubilejni koncert je predvsem še enkrat — kot že na številnih koncertih doslej — pokazal, da tudi delavska kultura, ki ji je namenjen predvsem čas po napornem rednem delu, lahko obogati človeka s prefinjenimi, globokimi in pretehtanimi dosežki. Vsekakor se tudi mi pridružujemo čestitkam za dosedanje delo in želimo še mnogo let uspešnega, plodnega skupnega dela. S. F.

Šahovski festival

V počastitev dneva mladosti je bil v Puli dne 13. 5. do 26. 5. 1984 mednarodni šahovski turnir. Udeležila se ga je tudi ženska ekipa iz Iskre Kranj. Ekipo sta sestavljali Marija Brce iz DO Iskra Kibernetika in Olga Polak iz DO Iskra Telematika. Med hudo konkurenco 27 ekip sta zasedli doslej najboljšo uvrstitev na 18. mesto. Marija Brce je dosegla 50 procentov, Olga Polak pa 30 procentov možnih osvojenih točk.

Tekmovalkama čestitamo in jima želimo še veliko takih uspehov.

Bernarda Prosen

Upokojeenci v Skaručni.

Izlet upokojeencev IEZE

Na „startu“ se je v torek, 5. junija, na Trgu osvoboditve zbralo osemdeset upokojeencev, ki so se udeležili tradicionalnega izleta upokojeencev iz Keramike, Sema, Feritov, Magnetov in DSSS. Oblaki, ki so že navsezgodaj grozili z dežjem, niso pokvarili dobrega razpoloženja. Stari znanci iz dolgih let skupnega dela so prisrčno pozdravljali drug drugega, saj se nekateri srečujejo le enkrat na leto ob podobnih priložnostih.

Prvi del poti je bil kratek, saj je bila prva postaja že v Stegnah. Po zajtrku in kavi v menzi Feritov je zbrane pozdravil direktor te temeljne organizacije Dušan Dolničar, nato pa so si upokojeenci ogledali proizvodnjo feritov, posebej njen novi del.

Po ogledu gradbišča v Stegnah, kjer raste nova tovarna keramike, se je seveda vsakdo „razbežal“ na svojo stran, med svoje nekdanje sodelavce. Malo je bilo časa za daljši klepet, saj je bil pred nami naslednji cilj — Volčji potok. V urejenem Arboretumu je bilo suhega vremena ravno za pošten sprehod, saj je že na poti v Skaručno začelo deževati. V gostilni Skaručna nas je že čakal nasmejani Slavko Žagar, ki je pripravil domačo kmečko pojedino, ob kateri je bilo lahko pozabiti na deževno vreme.

V prijetnem razpoloženju, v trenutnih vzpostavljanih in obnavljanju medsebojnih vezi s svojim novinarskim peresom nisem hotel biti vsiljiv. Kljub temu naj omenim Marijo Štrubelj, ki je upokojena že dobrih trideset let, bila pa je prva tajnica pri takratnem direktorju Jančarju — na

zveznem inštitutu, ki ga je ustanovil Boris Kidrič. Marija je bila že večkrat na izletih, vedno znova pa je preseščena nad dosežki v proizvodnji, nad opremo.

Nad prisrčnimi pogovori je kmalu prevladala pesem, nekateri pa so se zavrteli v ritmu valčka in polke, najprej na glasbo z gramofona, nato pa je prišel „živi“ harmonikar — Tine Stare. Dolgi venčki narodnih so odmevali po vseh prostorih, pevcem pa se je nazadnje pridružil še gostitelj Slavko, ki je zapel vsaj tako dobro, kot je dobro pripravil kosilo.

Za en dan je bilo doživetij kar veliko in vsi, ki so se udeležili letošnjega izleta, so obljubili priti tudi prihodnje leto. Želimo jim, da bi dobrega zdravlja prišli res vsi, pa še tisti, ki jih letos ni bilo. MIK

SREČANJE MLADIH IEZE

Mladi iz Iskre v Šentjerneju organizirajo srečanje mladih DO IEZE. Srečanje bo v soboto, 23. 6. in v nedeljo, 24. 6. 1984 na Gorjancih pri Miklavžu (969 m nadmorske višine).

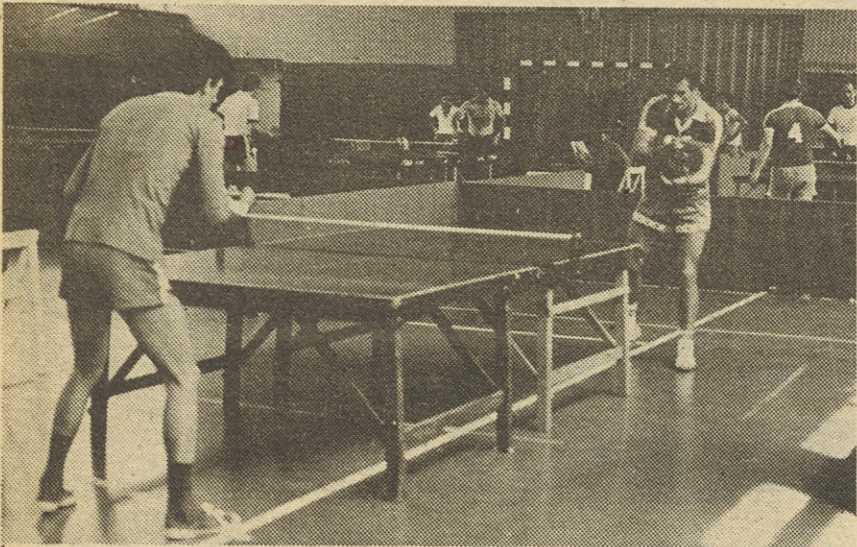
V soboto se dobimo ob 10. uri pred Iskro v Šentjerneju, kjer si bomo skupaj ogledali proizvodnjo v obeh TOZD. Po malici se bomo odpeljali oziroma odšli peš (po želji) na najvišji vrh Dolenjske, kjer je prijeten planinski dom z urejeno teraso in širnimi košenicami ter lepim razgledom pa vsej Dolenjski, Beli krajini in Hrvaški.

Pripravljamo bogat športni in kulturni program, poskrbljeno pa je za jedačo in pristni dolenjski cviček. Šentjernejski ansambel Blisk nas bo zabaval z glasbo, mladinci pa, ki sami igrajo na kak instrument, naj ga prinesejo s seboj.

Dobimo se torej v soboto ob 10. v Šentjerneju pred tovarno Iskro!!

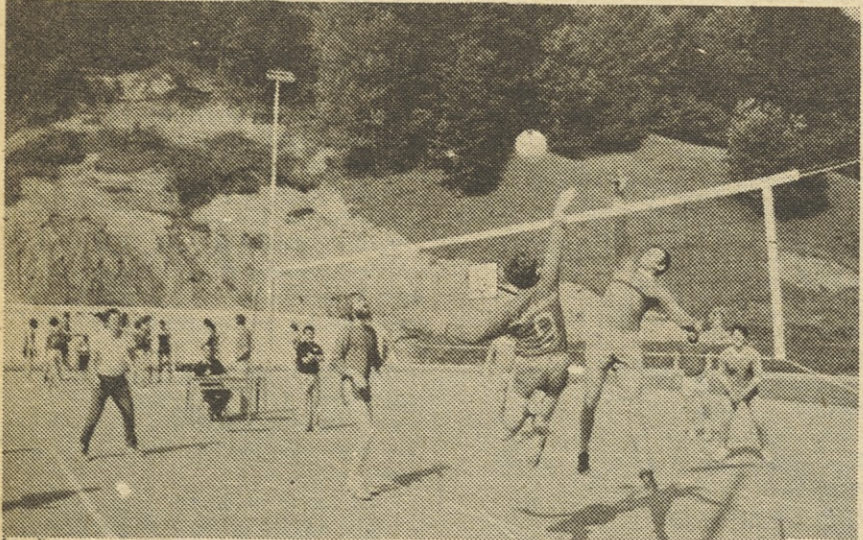
Predsednik KS ZSMS IEZE
Franc Hudoklin

Pred XX. letnimi športnimi igrami Iskre v Novi Gorici

V dneh od 22. do 24. junija bodo v Novi Gorici jubilejne – XX. letne športne igre Iskre, na katerih bodo v običajnih športnih panogah nastopali športniki vseh delovnih organizacij SOZD Iskra. Obračuni v vseh disciplinah bodo prav gotovo zanimivi in napeti. Upamo, da bo tudi vreme lepo in bodo tako igre, ob dobri organizaciji domačinov (to pot že tretjič) lepo uspele.

Športniki Široke potrošnje so imeli letošnje igre v Železnikih

V Železnikih so se v soboto, 9. t.m. na svojih letnih igrah zbrali športniki delovne organizacije Široka potrošnja. Zapis o njihovih igrah zaradi pomanjkanja prostora danes žal ne objavljamo, pač pa jim bomo prihodnjič posvetili ustrezno pozornost. Na posnetku: trenutek iz odbojkarkega srečanja.

Izlet v Matkov kot

Planinska sekcija DO ISKRA bo v soboto, 23. junija, priredila zanimiv izlet v Matkov kot ob robu Zgornje Savinjske doline z ogledom njegove največje naravne znamenitosti – Škafa.

Avtobus nas bo odpeljal ob 5. uri zjutraj izpred hotela Creina. Peljali se bomo čez preval Černivec v Savinjsko dolino do doma „Sestre Logar“, ki je ob vhodu v Logarsko dolino. Od tod bomo šli v sosednji Matkov kot, v zatrep dolinice, kjer je znameniti Škaf. To je kraterju podoben snežen kotel, katerega vsako poletje izdolbe s sten Mrzle gore padajoča snežnica. Vračali se bomo po isti poti do doma, sledil pa bo še ogled čudovite Logarske doline. Tura bo zahtevala skupaj 4 ure lahke hoje, zato jo zelo priporočamo kot družinski izlet. Temu primerno lahka naj bo planinska oprema udeležencev. Izlet bosta vodila J. Šparovec in J. Trilar. Cena prevoza bo 250 din.

Prijave in vplačila sprejema Volga Pajk iz tajništva DO ERO, tel.: 2822 do srede, 20. junija.

Križanka za razvedrilo

VODORAVNO: 1. francoski pisatelj psiholoških romanov (Marcel, 1871–1922), »Iskanje izgubljenega časa«, 7. pevec z nizkim glasom, 12. prvi slovenski eksperimentalni psiholog (Mihajlo, 1888–1966), 14. ime norveškega pesnika Aasena, 15. latinski podedni veznik, 16. podaljšek menice, na katerega se zapisujejo prenosi, 18. kratka jugoslovanske avtomobilске organizacije, 19. število z dvema ničloma, 21. naziv, 22. eden od zdravilnih vrelcev v Rogaški Slatini, 24. izbrana družba, 26. visok moški glas, 27. francoski

filmski igralec, najbolj popularen v vlogi Winetouja (Pierre), 28. škotski strokovnjak za prehrano, Nobelov nagrajenec za mir leta 1949 (John Boyd), 29. eden od čutov, 31. časopisna agencija NDR, 32. povzete, 35. kemijski znak za tantal, 36. olika, obzirnost, 38. vražni obesek pri primitivnih narodih, ki naj odvrne nesrečo in prinese srečo, 40. mesto ob Nilu v srednjem Egiptu, eno najbogatejših najdišč staroegiptovskih spomenikov, 41. priprava za sprejemanje ali oddajanje elektromagnetnih valov.

NAVPIČNO:

1. Poljski realistični pisatelj novel in romanov (Boleslaw, 1847–1912,

Smučarsko prvenstvo kranjskih DO

V soboto, dne 10. 6. 1984 smo se zbrali pred hotelom Creina. Z avtobusom nas je pot vodila na Jezersko do vlečnice zimskega centra. Pol ure hoda in že smo bili na smučišču. Progo so nam postavili smučarsko društvo Jezersko. S tekmovanjem smo pričeli ob 10. uri. Organizacija, postavitev proge in merjenje časa je bilo brezhibno.

Sneža za smuko je bilo dovolj, vreme sončno, tako da razpoloženja ni manjkalo. Rezultati:

deklice do 15 let	
1. Neja Zupan	34,05
2. Maja Šilc	44,33
3. Saša Zupan	1,05,29
dečki do 15 let	
1. Simon Starman	25,89
2. Štivec Sebastjan	31,16
3. Matej Starman	31,34

ženske:

1. Zdenka Manfreda	24,81 TEL
2. Vida Rozman	29,81 KIB
3. Majda Bertoncelj	31,96 KIB
4. Meta Šparovec	34,55 TEL

Moški nad 40 let

1. Rado Faganel KIB	24,47 KIG
2. Milan Čelik ERO	24,99 ERO
3. Mitja Krampelj KIB	25,14
4. Jure Zupan	25,83 ERO
5. Franc Brezar	26,57 KIB
6. Peter Leban	26,61 TEL
7. Janez Štivec	26,85 ERO
8. Jože Pintar	26,99 ERO
9. Slavko Renko	28,43 TEL
10. Jože Šparovec	29,28 KIB

Moški od 30 do 40 let

1. Tomaž Pogačnik	22,49 KIB
2. Ivan Parte	22,66 TEL
3. Sandi Kristan	24,44 KIB
4. Janez Bečan	26,56 ERO
5. Maglič Andrej	29,23 KIB

Moški do 30 let

1. Vinko Parte	20,98 ERO
2. Tomaž Gatej	21,80 KIB
3. Vinko Švab	21,98 TEL
4. Boris Solar	22,26 KIB
5. Jože Kuhelj	22,36 ERO
6. Drago Terlika	22,40 KIB
7. Marjan Štirn	23,78 TEL

Nekateri tekmovalci niso končali tekmovanja zaradi prevelikega forsiranja. Po končanem tekmovanju smo imeli pri Planšarskem jezeru razglasitev rezultatov. Prvi trije v vsaki skupini so prejeli medalje. Ekipo prvo mesto je zopet dosegla DO Kibernetika, drugo ERO, tretje Telematika. Prvo uvrščena ekipa je prejela prehodni pokal. Po končani razglasitvi smo še malo pokramljali, nekateri so se ob prijetni glasbi tudi zavrteli. Čas odhoda je prišel kar prehitro in obljubili smo, da se naslednje leto spet srečamo.

Jure Zupan

»Lutka«, 2. eno največjih evropskih pristanišč (Nizozemska), 3. središče vrtenja, 4. vrtna hišica, 5. sol dušikove kisline, odlično umetno gnojilo, 6. nemški slikar, krajinar (Hans, 1839–1924), 7. prislov, ki pomeni hitrost, 8. kemijski znak za silicij, 9. že umrli sovjetski pisatelj in dramatik (Vsevolod), 10. usmiljen človek, ki rad pomaga bližnjemu, 11. največje jadransko pristanišče, 13. dalmatinsko žensko ime, 17. ime za vitamin B6, 20. ime češke filmske zvezdice Berove, 23. osebni zaimek, 25. začetnici največjega slovenskega dramatika, 26. izraz pri taroku (pagat, mond in škis v eni roki), 27. ime igralca Živojinovića, 28. žuželka, ki boleče piči, 30. tovarna alkoholnih in brezalkoholnih pijač v Mirni na Dolenjskem, 33. živilska tovarna v Kamniku, 34. prebivalec ob Baltiku, 37. avtomobilska oznaka Turčije, 39. osebni zaimek.

PO SKEP '84

ODMEVI

Letošnje 15. svetovno prvenstvo v kegljanju je že zapisano v športno zgodovino, odmevi na prvenstvo presežnikov, kakor so ga poimenovali, so zbrani. Tekmovalci, udeleženci prvenstva so z lepimi vtisi odpotovali: »Nič ne pretiravam, če trdim, da je bilo ljubljansko prvenstvo najbolje do sedaj v vseh pogledih«, je povedala Romunka Elena Andreescu. »Kako je bilo poprej, težko rečem,« je ugibal svetovni rekordar Vladimir Prochazka iz ČSSR, »lahko pa trdim, da je popolnoma avtomatsko kegljišče ISKRA–Avtomatike zares odličen objekt.« Vrhunski dosežek je tudi računalniška obdelava prvenstva, s katero se je izkazala ISKRA–Delta, je izjavil predsednik NPA Günter Stieli. To je le nekaj izjav, ki smo jih povzeli po dnevnem tisku. Legendarno kegljišče, odlična organizacija, enkratno vzdušje, vzpodbujanje gledalcev, vse to je dalo skupno 11 novih svetovnih rekordov.

Pred tem pa je bilo potrebno vložiti veliko naporov, dogovarjanj in usklajevanj. Iskrino ime je s 15. svetovnim in pred tem evropskim prvenstvom za zdomce v kegljanju tesno povezano. Predstavila se je kot organi-

Časopisne novice

15. svetovno prvenstvo v kegljanju je šlo v športno zgodovino po mnogih posebnostih; ena od najpomembnejših je bila gotovo računalniška obdelava zapisnikov – rezultatov. Ljubljana je torej kraj, v katerem je svinčniku odklenkalo enkrat za vselej – po zaslugi Iskre–Deltje in kegljaških zanesenjakov »computer centra«. Iskra–Delta je že stara znanka s športnih tekmovalnih; z njo so se športni delavci in novinarji srečali že v Planici, na Vitrancu, Pohorju, Kopaoniku ter na vseh večjih smučarskih, tekaških maratonih.

»Sistem Delta 800 pa je Iskra tokrat predstavila prvič,« je ponosno povedal zastopnik Iskre–Deltje Vasja Perc. »Posebnost sistema je, da vsi programi tečejo hkrati, podatke pa posredujejo neposredno na omrežje interne televizije, ki omogoča prek monitorjev v dvorani kar najboljšo obveščenost občinstva. Mednarodna kegljaška zveza FIQ računalniku Delta 800 popolnoma zaupa, ponosen sem, da je prav Ljubljana 84 mejnik na tem področju«, je ponosno ponedal predsednik asfaltne sekcije FIQ Avgust Likovnik.

Letos praznuje 10 let zelo uspešnega dela planinska sekcija delovnih organizacij Iskra iz Kranja. Planinska dejavnost v tem kolektivu sega še nazaj, saj so na pobudo tovarniškega sindikata že leta 1949 ustanovili PD Iskra Kranj, ki je imelo v drugem letu delovanja kar 611 članov med približno 1.600 zaposlenimi. Odsev dobrega dela alpinističnega in gospodarskega odseka tega društva pa je bivač pod ostenjem Kočne, ki še danes kljubuje silam narave.

Od ustanovitve dalje je glavna aktivnost sekcija izletništvo, torej organizacija sprostitve in razvedrila v planinskem svetu, kar posebno prispeva k zdravju in večji storilnosti delavcev. To je osnovno vodilo pri pridobivanju sodelavcev sekcije. Seveda pa so, kot povsod, za uspehe zaslužni posamezni prizadevni člani sekcije, med njimi predvsem dosedanja načelniki P. Leban, P. Pajk in I. Kloar ter prvi vodnik J. Šparovec. Glas, Kranj.

V znani gorski vasi v Grantu v Baški grapi so odkrili spominsko obeležje 13 padlim borcem Gregorčičeve brigade, ki so imeli najhujše boje leta 1943 v okolici vasi Grant in Rut.

Isti dan, toda popoldne, pa so v sosednjem Rutu slovesno odprli tretji dislocirani obrat tolminske temeljne organizacije Iskra, industrije avtoelektričnih izdelkov. V njem že dobre pol leta dela 11 domačinov, v bližnji prihodnosti pa se jim bodo pridružili še drugi, saj bo v končnem obsegu proizvodnja terjala 35 delavcev. Naložba je veljala 1,5 milijona dinarjev. V prihodnje bodo v obratu v Rutu organizirali zahtevnejšo tehnologijo, ki bo morala biti bogatena z delom in znanjem, hkrati pa ne bo transportno zahtevna. Najstarejši delavec obrata Simon Brovc, ki je prerazal trak ob otvortitvi, je s svojim iskrenim nasmehom izrazil veliko veselje vseh krajanov, ki od nove pridobitve pričakujejo najmanj ustanovitev izseljevanja mladih. Primorske novice.

Po podatkih Centra za ekonomske raziskave v Beogradu so neposredno negativni neto učinki devalvacije zelo veliki. V tekoči zunanjetrgovinski menjavi znašajo skupno 370 milijard dinarjev, kar je približno 9 % družbenega proizvoda celotnega gospodarstva v minulem letu. Posredni učinki, ki se kažejo v obliki stroškov in cen, so najmanj za 50 % večji od neposrednih, kar je povzročilo lani izredno velike motnje.

V letošnjem letu ocenjujejo negativni učinek na več kot 513 milijard dinarjev, kar pomeni, da bo za 72 % višji kot lani. Te ocene pa temeljijo na domnevah, da bo rast cen proizvajalcev v industriji letos enaka kot lani, izvoz pa se bo moral povečati za 10 % glede na dolarsko vrednost, uvoz pa bo moral ostati na lanski ravni. Vjesnik, Zagreb.

Zbral in uredil Marjan Kralj

Izlet na Civeto (3218 m)

Na biser Vzhodnih Dolomitov se odpravlja Planinska sekcija DO ISKRA Kranj v soboto, 30. junija, izlet pa bo trajal do srede 4. julija. Avtobus bo imel odhod izpred hotela Creina ob 21. uri, peljali se bomo do Allegha.

Prvi dan se bomo povzpeli do kočice Coldai (2153 m), kjer bomo prenočili. Sledil bo vzpon na Civeto (5 ur) in sestop do kočice Vazzoler (1725 m). Naslednji dan je predviden za razgledovalne ture, zadnji dan pa bomo sestopili v dolino in se skozi Trbiž vrnil domov.

Izlet je primeren le za dobro pripravljene planince, ki so vajeni vrtoglavih višin. Potrebna je oprema proti mrazu in moči, dereze, cepin, spalna vreča, vponka, pomožna vrvica.

Prijave in vplačila (2.200 din) sprejema Volga Pajk iz tajništva DO ERO, tel.: 2822 do ponedeljka 18. junija, ko bo ob 18. sestanek z udeleženci nad delavsko restavracijo. S seboj prinesite potne liste zaradi urejanja oprostitev depozita in zavarovanja. Vodja izleta bo Marijan Ručigaj (Telematika, tel.: 2402).

zator, pokrovitelj, kot proizvajalec in montažer kompletne opreme za šeststozno avtomatsko kegljišče in kot ponudnik lastnega sistema DELTA 800, ki je omogočil natančno obdelavo podatkov in sprotno obveščenost občinstva.

Za obe delovni organizaciji je bilo to prvenstvo trda preizkušnja. Če se povmemo k Avtomatiki, je po več kot desetletni tradiciji na izgradnji oz. opremljanju avtomatskih kegljišč doma in izven naših meja uspela, da se svetovno prvenstvo prvič odvija na Iskrini opremi, za kar je skupno s kooperanti žela laskava priznanja. Za to, da je tehnika delovala brezhibno sta noč in dan skrbela vzdrževalca Tone Pipan in Marjan Grum. Za povezavo z organizacijskim komitejem pa je neumorno skrbel Jože Fajdiga, vodja priprave iz TOZD Sistemi. Poskrbljeno je bilo tudi za komercialni nastop, saj si na lično urejenem infor-

mativnem centru, ki ga je postavil ISKRA–Commerce, TOZD Marketing lahko dobil prospekte in si ogledal video film o razvoju kegljaškega športa in proizvodnem programu kegljišč, ki predstavljajo del programov TOZD Sistemi in TOZD Avtomatske in varilne, naprave.

Kljub temu, da za panogo kegljišča ne moremo trditi, da je organizacijsko urejena, bi nas morale pohvale in doseženi uspehi vzpodbuditi, da z večjo pozornostjo in konkretnim programom nadaljujemo z že doseženimi domačimi in izvoznimi rezultati.

In še nekaj je pokazalo to prvenstvo. Le s skupnim nastopom in programskim dopolnjevanjem lahko ime Iskre konkurira na zahtevnem svetovnem trgu in ponudi to, kar smo na SKEP '84 pokazali kot našo, domačo opremo.

Š.D.

Letovanje na Pagu

Iskra Kibernetika, DS Komerciala vam nudi še nekaj prostih zmogljivosti v počitniškem domu v Mandrah na otoku Pagu. Nudimo vam polpenzion v naslednjih terminih: 20. 6. 84. do 4. 7. 84.

2 triposteljni sobi	
1 enoposteljno sobo	
1 apartma s posebnim vhom za 4 osebe	
4. 7. 84. do 18. 7. 84.	29. 8. 84. do 12. 9. 84.
1 triposteljno sobo	1 triposteljno sobo
15. 8. 84. do 29. 8. 84.	1 enoposteljno sobo
1 triposteljno sobo	

Nudimo vam tudi prikolici v avtokampu »Zelena laguna« v Poreču od 2. 9. 84. dalje. Podrobnejše informacije dobite pri Matjažu Evi, tel.: 213-213 int.: 15-77.